

EHISTO

Europeiska historiekorsvägar för att möjliggöra
interkulturell och mediekritisk undervisning

Ett LLP-Comenius-projekt
November 2012 – oktober 2014

Lärarguide

Projekt del 7.3

Hela undervisningsmaterialet såväl som utdrag av det kan användas beroende på hur mycket undervisningstid som finns till förfogande för att utforska EHISTO-projektet.

Lifelong
Learning
Programme

This project has been funded with support from the European Commission. This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Version Nr.	Författare, institution	Datum/Senast uppdaterad
1	<i>Prof. Dr. Susanne Popp, Augsburgs universitet Miriam Hannig, Augsburgs universitet (ansvarig för delprojektet)</i>	15/09/2013
2	<i>Prof. Dr. Susanne Popp, Augsburgs universitet Miriam Hannig, Augsburgs universitet (ansvarig för delprojektet)</i>	16/12/2013
3	<i>Prof. Dr. Terry Haydn, University of East Anglia</i>	28/04/2014

	<i>(ansvarig för utprovning och utarbetande av arbetsmaterialet)</i>	
--	--	--

Index

I.	Uppbyggnaden EHISTO:s lärarundervisning	3
II.	De övergripande målen för EHISTO-projektet	4
III.	Vad lärarstudenterna bör lära sig med hjälp av EHISTO:s undervisningsprogram	5
IV.	Vägledande frågor vid undervisning av lärarstudenter	5
V.	Undervisningsstruktur	6
VI.	Referenser och länkar till ytterligare material	23

Bilagor

Arbetsblad 1: Populärhistoriska tidskrifter: Vad menas med “populär”?

Arbetsblad 2: Populärhistoriska tidskrifter: En del av ett samhälles historiekultur.

Arbetsblad 3: Europeiska historiekorsvägar (EHC)

Arbetsblad 4: De mest populära ämnena i populärhistoriska tidskrifter i internationell jämförelse

Arbetsblad 5: Vardagslivets historebruk (Schörken)

Arbetsblad 6: Populärhistoriska tidskrifter och historiemedvetandebegreppet

Arbetsblad 7: Interkulturella färdigheter och transnationella perspektiv i historieundervisningen

Arbetsblad 8: Kvalitetskriterier för historieundervisning

Arbetsblad 9: Att skilja vetenskapliga artiklar från populärvetenskapliga artiklar

Arbetsblad 10: Kriterier för att analysera historiebegreppet i populärhistoriska tidningar

Arbetsblad 11: EHISTO-modell för analys av populärhistoriska tidskrifter

Arbetsblad 12: Att jämföra läsbarhet och förståelse av populärhistoriska artiklar och lärobokstexter om samma historiska ämne

Arbetsblad 13: Användandet av bildligt språk i populärhistoriska tidskrifter: litterära troper/semantiska språkliga uttryck

Arbetsblad 14: Vad facklitteraturen säger om populärhistoriska tidskrifter: några viktiga aspekter av hur historia presenteras i populärhistoriska tidskrifter

Arbetsblad 15: Mediekritiska färdigheter

Guide för lärarfortbildning

Populärhistoriska tidskrifter i ett transnationellt perspektiv – ett mediabaserat bidrag till interkulturell undervisning

I. EHISTO:s modell för lärarundervisningen

Den här guiden för lärarfortbildning är ett resultat av EHISTO-projektet. Det riktar sig till experter för lärarfortbildning som undervisar kurser som relateras till ämnet för EHISTO-projektet, och är indelat i moduler i enlighet med Bologna-processen. Guiden innehåller 14 steg som vardera planerats för undervisning om 2x45 minuter. Hela undervisningsmaterialet såväl som utdrag ur det kan användas beroende på hur mycket undervisningstid som finns till förfogande för att utforska EHISTO-projektet.

Modulguide för lärarfortbildning: struktur

<p>1. Modulguide</p> <p>I. Modellen för EHISTO:s lärarfortbildning</p> <p>II. EHISTO projektets övergripande mål</p> <p>III. Vad ska historielärostudenterna lära sig med hjälp av EHISTO:s utbildningsmaterial</p> <p>IV. Vägledande frågor för lärarfortbildningens genomförande</p> <p>V. Undervisningsstruktur</p> <p>A. Mångfald och specifika former av historiekultur i Europa</p> <p>B. Mediekritiska färdigheter relaterat till transnationell historiekultur och interkulturella historiska färdigheter</p> <p>C. Utvecklandet av eget undervisnings- och studiematerial för vidare undervisning om interkulturella färdigheter relaterat till de europeiska historiekorsvägarna (EHC)</p> <p>VI. Referenser, länkar och ytterligare material</p>	<p>2. Studiematerial</p> <p>I. Delprojekt</p> <p>A. Delprojekt 2: grundforskning</p> <p>B. Delprojekt 3: undervisningsmaterial och lärarmanualer</p> <p>II. Arbetsblad (bilagor)</p> <p>Bilagor</p> <p>Arbetsblad 1: Populärhistoriska tidskrifter: Vad betyder "populär"?</p> <p>Arbetsblad 2: Populärhistoriska tidskrifter: En del av ett samhälles historiekultur.</p> <p>Arbetsblad 3: Europeiska historiekorsvägar (EHC)</p> <p>Arbetsblad 4: De mest populära ämnena i populärhistoriska tidskrifter i internationell jämförelse</p> <p>Arbetsblad 5: Vardagslivets historebruk (Schörken)</p> <p>Arbetsblad 6: Populärhistoriska tidskrifter och historiemedvetandebegreppet</p> <p>Arbetsblad 7: Interkulturella färdigheter och transnationella perspektiv i historieundervisningen</p> <p>Arbetsblad 8: Kvalitetskriterier för historieundervisning</p> <p>Arbetsblad 9: Att skilja vetenskapliga från</p>
---	--

	<p>populärvetenskapliga artiklar</p> <p>Arbetsblad 10: Kriterier för att analysera historiebegreppet i populärhistoriska tidningar</p> <p>Arbetsblad 11: EHISTO-modell för analys av populärhistoriska tidskrifter</p> <p>Arbetsblad 12: Att jämföra läsbarhet och förståelse av populärhistoriska artiklar och lärobokstexter om samma historiska ämne</p> <p>Arbetsblad 13: Användandet av bildligt språk i populärhistoriska tidskrifter: litterära troper/semantiska språkliga uttryck</p> <p>Arbetsblad 14: Vad facklitteraturen säger om populärhistoriska tidskrifter: några viktiga aspekter av hur historia presenteras i populärhistoriska tidskrifter</p> <p>Arbetsblad 15: Mediekritiska färdigheter</p>
--	--

Modulguide för projektseminariet

Den här modulguiden erbjuder inte bara grundläggande information om ämnena ”transnationell historia i Europa”, ”interkulturella färdigheter” och ”historiekultur i massmedia”, utan utvecklar även stukturer för undervisning och beskriver riktlinjer för det didaktiska genomförandet av ämnena i lärarundervisning och –fortbildning.

Projektseminariet består av tre delar:

- A. Mångfald och specifika former av historiekultur i Europa
- B. Mediekritiska färdigheter i relation till transnationella historiekulturer och färdigheter i interkulturell historia.
- C. Utvecklandet av eget undervisnings- och studiematerial för vidare undervisning av interkulturella och mediekritiska färdigheter relaterat till europeiska historiekorsvägar (EHC)

II. EHISTO-projektets övergripande mål

För ytterligare information besök gärna: <http://www.european-crossroads.de/project-3/objectives-2/?lang=sv>

III. Vad historielärarstudenterna bör lära sig med hjälp av EHISTO:s material för lärarfortbildning

Projektseminariet möjliggör för studenterna genom att arbeta med presentationen av historia i kommersiella massmedier i form av populärhistoriska tidskrifter från olika europeiska länder

- Att känna igen nationella perspektiv på historien och att förstå dem som en utgångspunkt transnationell historiekultur och interkulturella historiska färdigheter
- Att få en kritisk förståelse för hur kommersiella massmedier omformar representationen av historia för att nå ekonomisk framgång på en växande marknad
- Att lära sig att undervisa den här kunskapen som färdigheter och förmågor till elever på högstadie- och gymnasienivå i Europa.

Projektseminariet självt erbjuder olika former av lärande: på grund av den stora variationen av populärhistoriska tidskrifter (olika ursprungsländer, olika kvalitetskriterier), borde grupparbete och kollaborativt organiserat lärande vara de effektivaste sätten att uppnå en rad mål. Dessutom är även olika sätt att presentera och jämföra resultaten möjliga: powerpointpresentationer, postrar och tankekartor, till exempel.

IV. Vägledande frågor för lärarfortbildningen

Konsultera den engelskspråkiga versionen av modulguiden för de vägledande frågorna:

<http://www.european-crossroads.de/outcomes/initialteachertraining/>

V. Undervisningsstruktur

Observera: undervisningsstrukturen, såsom den formulerats i detalj nedan, är utformad efter kunskapsnivån hos studenterna. Informationsrutorna intill rubrikerna förklarar vilka av uppgifterna som är lämpliga för nybörjare, lärarstudenter och yrkesverksamma lärare eller forskarstudenter.

A. Mångfald och specifika former av historiekultur i Europa

Lektion 1: Presentation av ämnet (I): Hur ska man definiera populärhistoriska tidskrifter? Vilka är de "europeiska historiekorsvägarna" (EHC)?

Nybörjare	Arbetsblad 1, 3, 4
Lärarstudenter	Arbetsblad 1, 2, 3, 4
Lärare och forskarstuderande	Arbetsblad 1, 2, 3, 4, 5 och 6 (valbar)

Material

1.1 Arbetsblad 1:	Populärhistoriska tidskrifter: vad menas med "populär"?
1.2 Arbetsblad 2:	Populärhistoriska tidskrifter: en del av ett samhälles historiekultur
1.3 Arbetsblad 3:	Europeiska historiekorsvägar (EHC)
1.4 Arbetsblad 4:	Förteckning av de mest populära ämnena i populärhistoriska tidskrifter i internationell jämförelse
1.5 Arbetsblad 5:	Vardagslivets historiebruk (Schörken)
1.6 Arbetsblad 6:	Populärhistoriska tidskrifter och historiemedvetandebegreppet

- Lärarstudenterna reflekterar över och systematiserar sina erfarenheter av populärhistoriska tidskrifter.
- De uttrycker sina förväntningar inför kursen och dess möjligheter.
- De diskuterar de olika meningarna av begreppet "populär" i relation till populärhistorisk kultur och relaterar ämnet till begreppet "historiekultur" [arbetsblad 1 och 2].
- Lärarstudenterna informeras av EHISTO:s europeiska korsvägsbegrepp (EHC) genom att analysera arbetsblad 3.
- De genomför studier genom att intervjua vuxna, elever och medstudenter om deras åsikter om vilka historiska ämnen som de tror är vanligast i Europa. De jämför sina resultat med resultaten av EHISTO:s grundforskning (arbetsblad 4) och diskuterar likheterna och skillnaderna som en grund för en kommande poster om de mest populära europeiska historiekorsvägarna (EHC).
- De reflekterar över de olika historiebruk som erbjuds av de kommersiella tidskrifterna till allmänheten och diskuterar ämnet med referens till SCHÖRKENS system av "historiefunktioner" i vardagslivet.

Undersökning:

- (a) Utbudet i kiosken eller mataffären: vilka tidskrifter hittar de på en specifik dag? Vilka ämnen skildras på framsidorna? Vilket är framsidebildernas budskap eller löfte?

- (b) Har du använt (eller använder du) populärhistoriska tidskrifter i skolan? Privat? Varför köper du populärhistoriska tidskrifter?
- (c) Skulle du använda dem som undervisningsmaterial på en historiektion i skolan? Varför?

Lektion 2: Presentation av ämnet (II): Hur ska man definiera interkulturella och transnationella perspektiv i historieundervisning? Hur kan europeiska historiekorsvägar (EHC) användas för att undervisa om interkulturella och transnationella perspektiv i historieklassrummet? Vad tycker ni om kvaliteten av historierepresentationerna i de kommersiella tidskrifterna?

Nybörjare	<ul style="list-style-type: none"> - definiera vad som menas med “interkulturella färdigheter” och “transnationella perspektiv i historia” och diskutera hur EHC kan användas för att främja interkulturella och transnationella färdigheter i historieklassrummet; - diskutera vilka kriterier som kan vara nödvändiga eller viktiga för att utvärdera kvaliteten på hur historia presenteras i de kommersiella tidskrifterna;
Lärarstudenter	<ul style="list-style-type: none"> - definiera vad som menas med “interkulturella färdigheter” och “transnationella perspektiv i historia” och diskutera hur EHC kan användas för att främja interkulturella och transnationella färdigheter i historieklassrummet; - diskutera vilka kriterier som kan vara nödvändiga eller viktiga för att utvärdera kvaliteten på hur historia presenteras i de kommersiella tidskrifterna; - analysera kriterierna för historieundervisning i relation till interkulturell undervisning som föreslagits av Europarådet genom att jämföra två exemplar av olika nationella historietidskrifter;
Lärare eller forskarstudierande	<ul style="list-style-type: none"> - definiera vad som menas med “interkulturella färdigheter” och “transnationella perspektiv i historia” och diskutera hur EHC kan användas för att främja interkulturella och transnationella färdigheter i historieklassrummet; - diskutera vilka kriterier som kan vara nödvändiga eller viktiga för att utvärdera kvaliteten på hur historia presenteras i de kommersiella tidskrifterna; - analysera kriterierna för historieundervisning i relation till interkulturell undervisning som föreslagits av Europarådet genom att jämföra två exemplar av olika nationella historietidskrifter; - jämför kriterierna som föreslagits av Europarådet med två andra kriteriebegrepp;

Material

- 2.1 Arbetsblad 7: Interkulturella färdigheter och transnationella perspektiv i historieundervisning
- 2.2 Arbetsblad 8: Kvalitetskriterier för historieundervisning

→ Studenterna definierar vad som menas med “interkulturella historiska färdigheter” och “transnationella perspektiv i historia” och diskuterar det i relation till historieundervisning.

→ Studenterna diskuterar hur EHC kan användas för att främja interkulturella och transnationella färdigheter i historieklassrummet. De skapar en tankekartan genom grupparbete och utvecklar till sist en gemensam version för kursen.

→ Studenterna diskuterar vilka kriterier som kan vara nödvändiga eller viktiga för utvärderingen av kvaliteten på den historia som presenteras i de kommersiella tidskrifterna.

→ De analyserar kriterierna för historieundervisning (arbetsblad 8), kriterierna för interkulturell undervisning (arbetsblad 7), kvalitetsstandarderna för historiedidaktik och kvalitetsstandarderna för historisk forskning.

→ De utvärderar och jämför de olika kriteriesystemen genom att analysera två nationella tidskrifter genom grupparbete.

Lektion 3: Det nationella och europeiska landskapet av kommersiella historiska tidskrifter

Nyborjare	./.
Lärarstudenter	- allt undervisningsmaterial med en populärhistorisk tidskrift från deras hemland;
Lärare och forskarstuderande	- allt undervisningsmaterial med en populärhistorisk tidskrift från deras hemland samt en populärhistorisk tidskrift från ett annat partnerland;

Material

- 3.1 Arbetsblad 9: Att skilja vetenskapliga från populärvetenskapliga artiklar
3.2 Arbetsblad 10: Kriterier för att analysera historiebegreppet som förmedlas av populärhistoriska tidskrifter

→ Lärarstudenterna skiljer mellan hur historia presenteras på ett vetenskapligt eller akademiskt sätt, på ett populärvetenskapligt sätt och i läroböcker, (arbetsblad 9).

→ Genom att använda utvalda framsidor analyserar studenterna likheterna och skillnaderna hos de olika typerna av kommersiella historietidskrifter i deras hemland utifrån kriterier som de själva utvecklat

→ Genom att använda utvalda framsidor analyserar studenterna budskapen om historisk förståelse som förmedlas av respektive tidskrift genom dess framsida. Vilka slutsatser kring historiens innehåll och roll i sambället kan dras utifrån framsidorna (arbetsblad 4 och 8)?

→ Studenterna gör undersökningar genom att samla data för att rekonstruera profilerna hos de olika nationella tidskrifterna. De börjar genom att göra en internetsökning på begreppet "mediadata" och "distribuering av annonsmedier".

→ Studenterna jämför sina resultat angående deras nationella historiemarknad med information om andra nationella marknader.

→ De tar en nationell historisk tidskrift och analyserar annonserna för att ta reda på vilken publik som tidskriften riktar sig mot.

B. Mediekritisk analys i relation till transnationell historiekultur och interkulturella historiska färdigheter

Observera: nybörjare väljer antingen EHC:n ”Columbus” (lektion 6-8) eller ”Första världskriget” (lektion 9-11). De skall inte arbeta med båda ämnena.

Lektion 4: Att tillämpa och utvärdera den analytiska modellen som utvecklats av EHISTO: en exempelanalys av framsidor, användandet av bilder och textuella karakteristika i populärhistoriska tidskrifter

Nybörjare	- tillämpa den analytiska modellen på ett av de nationella populärhistoriska ämnena;
Lärarstudenter	- tillämpa den analytiska modellen på två ämnen i två populärhistoriska tidskrifter av olika ursprung; - jämföra och diskutera resultaten;
Lärare och forskarstuderande	- tillämpa den analytiska modellen på tre ämnen i tre populärhistoriska tidskrifter av olika ursprung; - jämföra och diskutera resultaten;

Material

- 4.1 Arbetsblad 11: EHISTO:s modell: analys av populärhistoriska tidskrifter
4.2 Länk: Nationellt material från populärhistoriska tidskrifter
(<https://media.sodis.de/ehisto/en/index.html>)

→ Studenterna utvecklar egna idéer om en teoretisk modell för analys av framsidor, användandet av bilder och textuella karakteristika i populärhistoriska tidskrifter.

→ Studenterna tillämpar EHISTO:s modell och deras egen modell i analys av olika populärhistoriska tidskrifter genom grupparbete.

→ Studenterna diskuterar styrkorna och svagheter av EHISTO:s analysmodell och arbetar med förslag till förbättringar av denna. De förbereder en analysmodell som kan användas i en undervisningsituation.

Lektion 5: Mediekritisk analys av kommersiella historiska tidskrifter: populariseringen av språk, historiskt innehåll och historiska illustrationer

Nybörjare	- analysera artiklar genom grupparbete;
Läroarstudenter	- analysera och jämföra artiklar och läroböcker genom grupparbete;
Lärare och forskarstudenter	- analysera och jämföra artiklar och läroböcker genom grupparbete; - diskutera konsekvenserna av historiebegreppet som presenteras i populärhistoriska tidskrifter och annan massmedia (såsom filmer, dataspel, och så vidare).

Material

- 5.1 Arbetsblad 12: Jämföra läsbarheten och förståeligheten i populärhistoriska tidskrifter med lärobokstexter om samma historiska ämne
- 5.2 Arbetsblad 13: Användandet av bildligt språk i populärhistoriska tidskrifter: litterära troper/semantiska språkliga uttryck
- 5.3 Länk: Ytterligare material (<https://media.sodis.de/ehisto/en/index.html>)
- 5.4 Arbetsblad 15: Mediekritiska färdigheter
- 5.5 Arbetsblad 8: Kvalitetskriterier för historieundervisning

→ Studenterna blir bekväma med att använda modeller för att analysera tidskriftsartiklarnas språk med avseende på dess läsbarhet och andra kriterier. Materialet tillhandahåller modeller för att beskriva och analysera den lingvistiska karakteristikan i kommersiella tidskrifter (arbetsblad 12).

→ Studenterna jämför resultaten av språkanalysen av tidskriftsartiklarna med läroböcker om samma historiska ämne. De diskuterar resultaten.

→ Studenterna förstår hur troper fungerar (såsom metonymi, synekdoke, metaforer och ironi) för medieringen av historiska till en icke-specialiserad publik. De diskuterar kritiskt konsekvenserna för det historiebegrepp och den förståelse av historia som presenteras i populärhistoriska tidskrifter (arbetsblad 13).

→ De diskuterar huruvida och i vilken utsträckning elever kan identifiera manipulationer och propaganda i massmedier (arbetsblad 15).

→ Studenterna undersöker illustrationerna som används i tidskrifterna och analyserar deras användande som historiska källor (i första hand) och relationen mellan illustrationerna och texten (i andra hand). De diskuterar resultaten i relation till kvalitetskriterierna för historiemediering i tidskrifterna (arbetsblad 8).

Lektion 6: ämnen i historiska tidskrifter i nationell jämförelse: “Columbus och ‘upptäckten’ av den ‘Nya Världen’” som EHC (I)

Nybörjare	./.
Lärarstudenter	- skaffar kunskap om samtida forskning i historia och analyserar ett nummer av en nationell populärhistorisk tidskrift;
Lärare och forskarstuderande	- skaffar kunskap om samtida forskning i historia och analyserar ett nummer av en nationell populärhistorisk tidskrift; - utvecklar studiematerial med nationella populärhistoriska tidskrifter (exempel);

Material

6.1 Länk:	Nationella kunskaps-/lärandemål (https://media.sodis.de/ehisto/en/index.html)
6.2 Arbetsblad 11:	EHISTO:s modell: analys av populärhistoriska tidskrifter
6.3 Länk:	Det allmänna perspektivet i nationella läroböcker i historia (https://media.sodis.de/ehisto/en/index.html)
6.4 Arbetsblad 8:	Kvalitetskriterier för historieundervisning

→ Studenterna skaffar sig kunskap om samtida historisk forskning och debatter kring ämnet “Columbus och ‘upptäckten’ av den ‘Nya Världen’”.

→ Studenterna skaffar sig kunskap om hur ämnet “Columbus” presenteras i nationella historiekursplaner och läroböcker (6.3).

→ Studenterna analyserar presentationen av Columbus i artiklarna i de nationella populärhistoriska tidskrifterna på EHISTO:s webbplats (omslag, innehåll, ledare, artiklar och bilder) med analysmodellen (arbetsblad 11).

→ Studenterna jämför sina resultat med studiematerialen om “Det nationella angreppssättet” som skapats i EHISTO:s lärandeobjekt, tillsammans med kvalitetskriterierna (arbetsblad 8).

→ Studenterna skapar studiematerial med nationella populärhistoriska tidskrifter på nationell nivå för användning i historieklassrummet med avseende på interkulturella och mediekritiska färdigheter. De diskuterar sina bidrag i början av nästa lektion.

Lektion 7: Jämförelse av presentationer av ämnen i nationella tidskrifter och läroböcker: “Columbus och ‘upptäckten’ av den ‘Nya Världen’” (II)

Nyborjare	- analysera och jämföra nationella läroböcker med nationella tidskriftsartiklar;
Lärarstudenter	- analysera nationella läroböcker och nationella tidskriftsartiklar; - utarbeta eget studiematerial;
Lärare och forskarstudenter	- analysera nationella läroböcker och nationella tidskriftsartiklar; - utarbeta eget studiematerial; - pröva och utvärdera det jämförande studiematerialet som erbjuds i EHISTO:s lärandeobjekt;

Material

7.1 Länk:	Nationella lärande-/kunskapsmål (https://media.sodis.de/ehisto/sv/index.html)
7.2 Länk:	Ytterligare material (https://media.sodis.de/ehisto/columbus/multinational_columbus/sv/ytterligare_material_columbus.html)
7.3 Arbetsblad 11:	EHISTO:s modell: analys av populärhistoriska tidskrifter
7.4 Arbetsblad 10:	Kriterier för att analysera historiebegreppet som förmedlas i populärhistoriska tidskrifter
7.5 Länk:	Allmänna perspektiv i nationella läroböcker i historia (https://media.sodis.de/ehisto/sv/index.html)

- Studenterna presenterar och diskuterar studiematerialet de utvecklat för historieundervisning.
- Studenterna jämför presentation av ämnet i läroböcker i historia som används i deras region/land med presentationen av ämnet i de tidskriftsartiklar som presenteras i EHISTO:s lärandeobjekt genom att använda analysmodellen (arbetsblad 11).
- Studenterna analyserar, diskuterar och utvärderar de utmärkande drag i hur ”historien” transformeras när den kommersialiseras som en del av massmedier (arbetsblad 10).
- Studenterna prövar och utvärderar det jämförande studiematerialet som tillhandahålls i EHISTO:s lärandeobjekt tillsammans med kvalitetskriterierna (arbetsblad 8).
- Studenterna utvecklar studiematerial för historieklassrummet på egen hand om jämförelsen av det historiska ämnet i de nationella läroböckerna och nationella tidskrifterna med avseende på interkulturella och mediekritiska aspekter. De använder EHISTO:s ”Ytterligare material”. De diskuterar sina resultat i början av nästa lektion.

Lektion 8: jämförelse av presentationen av ämnet i tidskrifter från olika länder: “Columbus och ‘upptäckten’ av den ‘Nya Världen’” (III)

Nybörjare	<ul style="list-style-type: none"> - jämför två populärhistoriska tidskrifter från andra länder och analysera materialet enligt kvalitetskriterierna; - diskutera i vilken utsträckning den transnationella jämförelsen av populärhistoriska tidskrifter är ett passande historiedidaktiskt angreppssätt;
Lärarstudent	<ul style="list-style-type: none"> - jämför två populärhistoriska tidskrifter från andra länder och analysera materialet enligt kvalitetskriterierna; - diskutera i vilken utsträckning den transnationella jämförelsen av populärhistoriska tidskrifter är ett passande historiedidaktiskt angreppssätt; - presentera och diskutera studiematerialet de utvecklat (lektion 7); - presentera resultaten från jämförelsen av de olika nationella perspektiven i relation till de populärhistoriska tidskrifter de analyserat;
Lärare/forskarstuderande	<ul style="list-style-type: none"> - jämför två populärhistoriska tidskrifter från andra länder och analysera materialet enligt kvalitetskriterierna; - diskutera i vilken utsträckning den transnationella jämförelsen av populärhistoriska tidskrifter är ett passande historiedidaktiskt angreppssätt; - presentera och diskutera resultaten från lektion 7; - presentera resultaten av de olika nationella perspektiv de analyserat; - analysera EHISTO-materialet som finns på webbplatsen;

Material

- 8.1 Länk: Allmänna perspektiv i nationella läroböcker i historia (<https://media.sodis.de/ehisto/sv/index.html>)
- 8.2 Länk: Ytterligare material (<https://media.sodis.de/ehisto/sv/index.html>)
- 8.3 Arbetsblad 8: Kvalitetskriterier för historieuundervisning

→ Studenterna presenterar och diskuterar resultaten av studiematerialen de utvecklat (lektion 7).

→ Grupparbete: studenterna jämför presentation av ämnet i två populärhistoriska tidskrifter från andra länder. De använder i första hand informationen om de olika nationella tendenser som finns i respektive länder och i andra hand utvalt material på EHISTO:s webbplats.

→ Studenterna jämför EHISTO:s lärandeobjekt med kvalitetskriterierna (arbetsblad 8).

→ Studenterna presenterar likheterna och skillnaderna i de olika nationella perspektiv som finns i de populärhistoriska tidskrifterna. De diskuterar om dessa likheter och skillnader beror på nationella perspektiv eller andra faktorer som påverkar tidskrifterna.

→ Studenterna diskuterar i vilken utsträckning de transnationella jämförelserna av historietidskrifterna från olika länder är ett passande historiedidaktiskt angreppssätt för att främja en interkulturell och mediekritisk förståelse av historiekulturer.

→ Studenterna analyserar i vilken utsträckning det didaktiska materialet som finns på EHISTO:s webbplats är passande för att främja en interkulturell och mediekritisk förståelse av historiekultur och diskuterar hur materialet kan förbättras.

Lektion 9: ämnen i historiska tidskrifter i nationell jämförelse: ”Första världskrigets ’utbrott’” som EHC (I)

Nybörjare	./.
Lärarstudent	- skaffar kunskap på egen hand om samtida historisk forskning och analyserar ett nummer av en nationell populärhistorisk tidskrift;
Lärare/forskarstuderande	- skaffar kunskap på egen hand om samtida historisk forskning och analyserar ett nummer av en nationell populärhistorisk tidskrift; - utvecklar studiematerial med en nationell populärhistorisk tidskrift (exempel)

Material

9.1 Länk:	Nationella kunskaps-/lärandemål (https://media.sodis.de/ehisto/sv/index.html)
9.2 Arbetsblad 11:	EHISTO:s modell: analys av populärhistoriska tidskrifter
9.3 Länk:	Allmänna perspektiv i nationella läroböcker i historia (https://media.sodis.de/ehisto/sv/index.html)
9.4 Arbetsblad 8:	Kvalitetskriterier för historieundervisning

→ Studenterna skaffar sig kunskap om samtida historisk forskning och debatter om ”Första världskrigets ’utbrott’” på egen hand.

→ Studenterna skaffar sig kunskap på egen hand om hur ämnet ”Första världskrigets ’utbrott’” presenteras i nationella historiekursplaner och läroböcker (6.3).

→ Studenterna analyserar presentationen av ”Första världskrigets ’utbrott’” i artiklarna från de nationella populärhistoriska tidskrifterna på EHISTO:s webbplats (omslag, innehåll, ledare, artiklar och bilder) med hjälp av analysmodellen (arbetsblad 11).

→ Studenterna jämför sina resultat med studiematerialet om ”Nationella angreppssätt” som skapats i EHISTO: lärandeobjekt tillsammans med kvalitetskriterierna (arbetsblad 8).

→ Studenterna utarbetar studiematerial om nationella populärhistoriska tidskrifter på nationell nivå för historieundervisning med anseende på interkulturella och mediekritiska kompetenser. De diskuterar sina bidrag i början av nästa lektion.

Lektion 10: jämförelse av presentation av ämnet i nationella tidskrifter och läroböcker: “Första världskrigets ‘utbrott’” (II)

Nybörjare	- analysera och jämför de nationella läroböckerna med nationella tidskriftsartiklar;
Lärrarstudent	- analysera nationella läroböcker och nationella tidskriftsartiklar; - utarbeta eget studiematerial;
Lärare/forskarstuderande	- analysera nationella läroböcker och nationella tidskriftsartiklar; - utarbeta eget studiematerial; - pröva och utvärdera det jämförande studiematerialet som tillhandahålls i EHISTO:s lärandeobjekt;

Material	
10.1 Länk:	Nationella kunskaps-/lärandemål (https://media.sodis.de/ehisto/sv/index.html)
10.2 Länk:	Ytterligare material (https://media.sodis.de/ehisto/wwI/multinational_wwI/sv/ytterligare_material_frsta_vrldskriget.html)
10.3 Arbetsblad 11:	EHISTO:s modell: analys av populärhistoriska tidskrifter
10.4 Arbetsblad 10:	Kriterier för att analysera hur historiebegreppet förmedlas i populärhistoriska tidskrifter
10.5 Länk:	Allmänna perspektiv i nationella läroböcker i historia (https://media.sodis.de/ehisto/en/index.html)

- Studenterna presenterar och diskuterar studiematerialet de utvecklat för historieundervisning.
- Studenterna jämför presentationerna av ämnet i läroböcker i historia som används i deras region/land med presentation av ämnet i de tidskriftsartiklar som presenteras i EHISTO:s lärandeobjekt genom att använda analysmodellen (arbetsblad 11).
- Studenterna analyserar, diskuterar och utvärderar utmärkande drag hos den transformering av “historien” som sker när den kommersialiseras och blir en del av massmedia (arbetsblad 10).
- Studenterna prövar och utvärderar det jämförande studiematerialet som tillhandahålls i EHISTO:s lärandeobjekt tillsammans med kvalitetskriterierna (arbetsblad 8).
- Studenterna utvecklar studiematerial för historieundervisning på egen hand som behandlar jämförelsen av det historiska ämnet i nationella läroböcker i historia med nationella tidskrifter med avseende på interkulturella och mediekritiska aspekter. De använder EHISTO:s ”Ytterligare material”. De diskuterar sina resultat i början av nästa lektion.

Lektion 11: jämförelse av presentation av ämnet i tidskrifter från olika länder: “Första världskrigers ‘utbrott’” (III)

Nybörjare	<ul style="list-style-type: none"> - jämför två populärhistoriska tidskrifter från andra länder och analysera materialet utifrån kvalitetskriterierna; - diskutera i vilken utsträckning den transnationella jämförelsen av populärhistoriska tidskrifter är ett passande historiedidaktiskt angreppssätt;
Lärarstudent	<ul style="list-style-type: none"> - jämför två populärhistoriska tidskrifter från andra länder och analysera materialet utifrån kvalitetskriterierna; - diskutera i vilken utsträckning den transnationella jämförelsen av populärhistoriska tidskrifter är ett passande historiedidaktiskt angreppssätt; - presentera och diskutera studiematerialen de utvecklat (lektion 7); - presentera resultaten från jämförelsen av de olika nationella perspektiven i relation till de populärhistoriska tidskrifter de analyserat;
Lärare/forskarstuderande	<ul style="list-style-type: none"> - jämför två populärhistoriska tidskrifter från andra länder och analysera materialet utifrån kvalitetskriterierna; - diskutera i vilken utsträckning den transnationella jämförelsen av populärhistoriska tidskrifter är ett passande historiedidaktiskt angreppssätt; - presentera och diskutera resultaten från lektion 7; - presentera resultaten av de olika nationella perspektiven de analyserat; - analysera EHISTO-materialet som finns på webbplatsen.

Material

- 11.1 Länk: Allmänna perspektiv i nationella läroböcker i historia (<https://media.sodis.de/ehisto/sv/index.html>)
- 11.2 Länk: Ytterligare material (https://media.sodis.de/ehisto/wwI/multinational_wwI/sv/ytterligare_material_frsta_vrldskriget.html)
- 11.3 Arbetsblad 8: Kvalitetskriterier för historieundervisning

- Studenterna presenterar och diskuterar resultaten (lektion 9).
- Studenterna presenterar och diskuterar resultaten av deras utveckling av studiematerial (lektion 7).
- Grupparbete: studenterna jämför presentationen av ämnet i två populärhistoriska tidskrifter från andra länder. De använder i första hand information om de nationella tendenserna i respektive länder och i andra hand utvalt material på EHISTO:s webbplats.
- Studenterna jämför EHISTO:s lärandeobjekt utifrån kvalitetskriterierna (arbetsblad 8).
- Studenterna presenterar likheterna och skillnaderna i de nationella perspektiven i de populärhistoriska tidskrifterna. De diskuterar om dessa likheter och skillnader beror på nationella perspektiv eller om andra faktorer påverkar tidskrifterna.
- Studenterna diskuterar i vilken utsträckning de nationella jämförelserna av populärhistoriska tidskrifter i de olika länderna kan främja en interkulturell och mediekritisk förståelse av historiekulturer.
- Studenterna analyserar i vilken utsträckning det didaktiska materialet som presenteras på EHISTO:s webbplats är lämpligt för att främja en interkulturell och mediekritisk förståelse av historiekultur och diskuterar hur man skulle kunna förbättra materialet.

C. Utvecklandet av eget studiematerial för ytterligare undervisning om interkulturella och mediekritiska färdigheter i relation till EHC

Lektion 12: utvecklande av moduler för undervisning som relaterar till andra EHC: "Islam" och "Kolonialism" som exempel (I)

Observera: "Islam" och "Kolonialism" kan bytas ut mot andra ämnen som är populära EHC (se arbetsblad 4).

Nybörjare	./.
Lärarstudenter	<ul style="list-style-type: none"> - att delta i en allmän diskussion om kvaliteten på den analytiska modellen som använts på kursen. - välja en av de föreslagna EHC och utveckla studiematerial i grupper och pröva och förbättra sina förvarvade färdigheter; - skaffa sig kunskap om det historiska ämnet i deras EHC: samtida historisk forskning, samtida vetenskapliga debatter, kanske: historiedidaktisk forskning om presentation av ämnena i tidskrifter och läroböcker; - analysera de valda nationella och internationella materialen med hjälp av den analytiska modellen och tillämpa kvalitetskriterierna; - presentera och diskutera resultaten av de första stegen på kursen;
Lärare/forskarstuderande	<ul style="list-style-type: none"> - att delta i en allmän diskussion om kvaliteten på den analytiska modellen som använts på kursen. - välja en av de föreslagna EHC och utveckla studiematerial i grupper och pröva och förbättra sina förvarvade färdigheter; - skaffa sig kunskap om det historiska ämnet i deras EHC: samtida historisk forskning, samtida vetenskapliga debatter, kanske: historiedidaktisk forskning om presentation av ämnena i tidskrifter och läroböcker; - analysera presentation av det valda EHC i nationella läroböcker och kursplaner, utvärdera tendenser i presentationen av EHC:n i läroböckerna och studera vilka presentationsmetoder som används i de populärhistoriska tidskrifterna (i jämförelse med läroböcker). - analysera de valda nationella och internationella materialen med hjälp av den analytiska modellen och tillämpa kvalitetskriterierna; - presentera och diskutera resultaten av de första stegen på kursen;

Material

- 12.1 Arbetsblad 4: Lista av de mest populära ämnena i populärhistoriska tidskrifter i internationell jämförelse
- 12.2 Arbetsblad 11: EHISTO:s modell: analys av populärhistoriska tidskrifter
- 12.3 Arbetsblad 8: Kvalitetskriterier för historieundervisning

→ Studenterna deltar i en allmän diskussion om kvaliteten på den analytiska modellen som använts på kursen.

- *Grupparbete: studenterna väljer en av de föreslagna EHC för att utarbeta studiematerial i grupper och pröva och utöka sina respektive färdigheter (arbetsblad 4).*
- *Studenterna skaffar sig kunskap om det valda historiska ämnet i EHC: samtida historisk forskning, aktuella vetenskapliga debatter, kanske: historiedidaktisk forskning om presentation av ämnet i tidskrifter och läroböcker.*
- *Studenterna analyserar presentationen av den valda EHC i nationella läroböcker och kursplaner och utvärderar tendenserna i presentationen av EHC i läroböcker och studerar presentationsmetoderna i de populärhistoriska tidskrifterna (jämfört med läroböcker).*
- *Studenterna analyserar det valda nationella och internationella materialet med hjälp av analysmodellen (arbetsblad 11) och tillämpar kvalitetskriterierna (arbetsblad 8).*
- *Studenterna presenterar och diskuterar de första stegen på kursen.*

Lektion 13: utveckling av moduler för undervisning relaterade till ytterligare EHC: ”Islam” och ”Kolonialism” som exempel (II)

Observera: nybörjare utvecklar studiematerial till de ämnen de arbetat med (Columbus eller Första världskriget)

Nybörjare	- arbeta med utveckling av EHC-studiematerial;
Lärarstudenter	- diskutera sina resultat medan de demonstrerar sina förmågor att utveckla
Lärare/forskarstudenter	EHC-studiematerial;

Material

- 13.1 Arbetsblad 7: Interkulturella färdigheter och transnationella perspektiv i historieundervisning
13.2 Arbetsblad 8: Kvalitetskriterier för historieundervisning

- Studenterna arbetar med utveckling av studiematerial i enlighet med EHISTO:s system för lärandeobjekt som fokuserar på mediekritisk interkulturell undervisning och transnationella europeiska perspektiv i historieklassrummet (arbetsblad 7), såväl som kvalitetskriterierna för god historiemediering (arbetsblad 8).
→ Studenterna diskuterar sina utkast och demonstrerar därigenom sina färdigheter i att utveckla lämpligt studiematerial i enlighet med de kvalitetskriterier de arbetat med under kursen.

Lektion 14: Sammanfattning

Nybörjare Lärarstudent Lärare/forskarstuderande	<ul style="list-style-type: none"> - diskutera vilken roll populärhistoriska tidskrifter kan spela i historieundervisning; - diskutera olika sätt som populärhistoriska tidskrifter kan användas i historieklassrummet; - diskutera vid vilken ålder och vilken färdighetsnivå som materialet kan användas och/eller anpassas för olika grupper; - diskutera de kommersiella aspekterna av populärhistoriska tidskrifter; - diskutera huruvida och varför en förståelse av transformering av "historia" i populärhistoriska tidskrifter borde vara en del av skolans historieundervisning; - diskuterar fördelar med EHC för historieundervisning i Europa;
---	---

Material

14.1 Arbetsblad 8:	Kvalitetskriterier för historieundervisning
14.2 Arbetsblad 14:	Vad facklitteraturen säger om populärhistoriska tidskrifter: några utmärkande drag i presentation av historia i populärhistoriska tidskrifter
14.3 Arbetsblad 7:	Interkulturella kompetenser och transnationella perspektiv i historieundervisningen
14.4 Arbetsblad 6:	Populärhistoriska tidskrifter och historiemedvetandebegreppet

→ Studenterna diskuterar huruvida och varför populärhistoriska tidskrifter bör användas i historieundervisning som en del av ett samhälles historiekultur och elevernas vardagsliv (arbetsblad 8).

→ Studenterna diskuterar olika sätt som populärhistoriska tidskrifter kan användas i historieklassrummet. Tidskrifter kan användas enbart för att utöka lärarstudentens historiska faktakunskaper så att deras redovisningar och frågeställningar blir säkrare. Eller så kan lärarstudenten kopiera hela eller delar av artikeln och använda den i undervisningen och hjälpa eleverna genom att lägga till information som de måste känna till för att förstå sammanhanget av det som diskuteras i artikeln. Avsnitt av artikeln kan även delas ut i grupper som kan arbeta med dem och sedan redovisa i helklass genom en allmän diskussion, en presentation, affisch eller PowerPoint. Eller så kan eleverna arbeta direkt med några eller alla lärandemål som finns i arbetsblad 3.

→ Lärarstudenterna diskuterar i vilken ålder och på vilken färdighetsnivå som materialet kan användas och/eller anpassas för att kunna användas med olika typer av grupper.

→ Studenterna diskuterar huruvida och varför en förståelse av transformeringar av "historia" i populärhistoriska tidskrifter borde vara en del av skolans historieundervisning (arbetsblad 14).

→ Studenterna diskuterar huruvida och varför populärhistoriska tidskrifter och jämförelsen av dem med läroböcker i historia är en användbar strategi för att främja mediekritiska färdigheter i historieundervisningen.

→ Studenterna diskuterar huruvida och varför den internationella jämförelsen av populärhistoriska tidskrifter och utvecklingen av ett transnationellt europeiskt perspektiv genom EHC kan vara användbart för att stärka interkulturella färdigheter i historieundervisningen i vår globaliserade värld (arbetsblad 7).

→ Studenterna diskuterar huruvida och varför användandet av EHC och populärhistoriska tidskrifter kan fostra elevernas historiemedvetande och deras förmåga att byta perspektiv och hantera lokala, nationella och europeiska identiteter (arbetsblad 6).

→ Studenterna diskuterar hur man skulle kunna undersöka elevernas mottagande av populärhistoriska tidskrifter.

VI. Referenser, länkar och ytterligare material

Referenser

- Antos, Gerd/Augst, Gerhard (eds.): Textoptimierung. Das Verständlichmachen von Texten als linguistisches, psychologisches und praktisches Problem, Frankfurt/M. 1992.
- Arnold, Klaus/Hömborg, Walter/Kinnebrock, Susanne (eds.): Geschichtsjournalismus. Zwischen Information und Inszenierung. Berlin 2010.
- Bamberger, Richard/Vanecek, Erich: Lesen – Verstehen – Lernen – Schreiben. Die Schwierigkeitsstufen von Texten in der deutschen Sprache, Wien 1984.
- Barricelli, Michele/Hornig, Julia (eds.): Aufklärung, Bildung, „Histotainment“? Zeitgeschichte in Unterricht und Gesellschaft heute, Frankfurt/M. 2008.
- Baumann, Klaus-Dieter: Fachsprachliche Phänomene in den verschiedenen Sorten von populärwissenschaftlichen Vermittlungstexten, in: Hoffmann, Lothar u.a. (eds.): Fachsprachen. Ein internationales Handbuch zur Fachsprachenforschung und Terminologiewissenschaft. Berlin, New York 1998, p. 728-735.
- Blaseio, Gereon (ed.): Popularisierung und Popularität, Köln 2005.
- Christmann, Ursula: Modelle der Textverarbeitung: Textbeschreibung als Textverstehen, Münster 1989.
- Coffin, Caroline: Learning the language of school history: the role of linguistics in mapping the writing demands of the secondary school curriculum, in: Journal of Curriculum Studies 38, 4 (2006), p. 413-429.
- Crivellari, Fabio u.a. (eds.): Historizität und Medialität in interdisziplinärer Perspektive, Konstanz 2004.
- Crivellari, Fabio: Das Unbehagen der Geschichtswissenschaft vor der Popularisierung, in: Thomas Fischer/Rainer Wirtz (eds.): Alles authentisch? Popularisierung der Geschichte im Fernsehen, Konstanz 2008, p. 161-185.
- Daum, Andreas W.: Wissenschaftspopularisierung im 19. Jahrhundert. Bürgerliche Kultur, naturwissenschaftliche Bildung und die deutsche Öffentlichkeit 1848-1914, München 1998.
- Felsch, Philipp: Rezension in: Sehepunkte, <<http://www.sehepunkte.de/2003/05/1683.html>>
- Müller, Helen: Rezension in: H-Soz-u-Kult, 24.02.1999, <<http://hsozkult.geschichte.hu-berlin.de/rezensionen/id=101>>
- De Groot, Jerome: Consuming History: Historians and Heritage in Contemporary Popular Culture, New York 2009.
- Deissinger, Ernst/Merk, Sigurd/Primbs, Stefan: P.M. History. Wenn Journalisten über Geschichte schreiben, in: GWU 54 (2003), p. 82 ff.
- Drerup, Heiner: Popularisierung wissenschaftlichen Wissens – Zur Kritik kanonisierter Sichtweisen, in: Drerup Heiner/Kleiner, Edwin (eds.): Popularisierung wissenschaftlichen Wissens in pädagogischen Feldern, Weinheim 1999, p. 27-49.
- Geisler, Ursula: Faktoren der Verständlichkeit von Texten für Kinder. Kinder und Medien - ein Interaktions- Model, München 1985.
- Geretschläger, Erich: Wie verkaufen populärwissenschaftliche Zeitschriften Wissenschaft? Eine Untersuchung am Beispiel der Zeitschriften Die Umschau; Kosmos; Bild der Wissenschaft; P. M. und Spektrum der Wissenschaft, in: Bungarten, Theo (ed.): Wissenschaftssprache und Gesellschaft. Aspekte der wissenschaftlichen Kommunikation und des Wissenstransfers in der heutigen Zeit, Hamburg 1986, p. 254-271.
- Bereitstellung von Kategorien und Kriterien für die Analyse.
- Gloor, Manfred/Michel, Paul: Textanalyse von Artikeln in populärwissenschaftlichen Magazinen. Anlage eines Unterrichtsversuchs mit Gymnasiastinnen und Gymnasiasten.
- <<https://www.uzh.ch/ds/wiki/ssl-dir/Textkompetenz/index.php?n=Main.TAPOWIMAG>>

- Göpferich, Susanne: Textproduktion im Zeitalter der Globalisierung. Entwicklung einer Didaktik des Wissenstransfers, Tübingen 2006.
- Gries, Rainer u.a. (eds.): Gestylte Geschichte. Vom alltäglichen Umgang mit Geschichtsbildern, Münster 1989.
- Gries, Rainer: Produktkommunikation. Geschichte und Theorie, 2008.
- Groebe, Norbert.: Leserpsychologie. Textverständnis und Textverständlichkeit, Münster 1982.
- Günther-Arndt, Hilde: Basiskompetenz Lesen – Lernen aus Fachtexten am Beispiel des Geschichtsunterrichts, in: Kiper, Hanna/Kaltmann, Ulrich (eds.): PISA 2000 als Herausforderung. Perspektiven für Lehren und Lernen, Baltmannsweiler 2003, p. 139-155.
- Handro, Saskia: Sprache und historisches Lernen. Dimensionen eines Schlüsselproblems des Geschichtsunterrichts, in: Becker-Mrotzek, Michael/Schramm, Karen/Thürmann, Eike/Vollmer, Helmut Johannes (eds.): Sprache im Fach. Sprachlichkeit und fachliches Lernen. Münster 2013, p. 317-334.
- Hardtwig, Wolfgang/Schütz, Erhard (eds.): Geschichte für Leser. Populäre Geschichtsschreibung in Deutschland im 20. Jahrhundert, Stuttgart 2005.
- Hardtwig, Wolfgang/Schug, Alexander (eds.): History Sells! Angewandte Geschichte als Wissenschaft und Markt, Stuttgart 2009.
- Haydn, Terry (ed.): Using New Technologies to Enhance Teaching and Learning in History, Abington 2013.
- Henke-Bockschatz, Gerhard: Überlegungen zur Rolle der Imagination im Prozess historischen Lernens, in: Geschichte in Wissenschaft und Unterricht (GWU) 7/8 (2000), p. 418-429.
- Hiller, Marlene: Geschichte für Liebhaber. Oder: was DAMALS seinen Lesern zu bieten hat, in: Geschichte in Wissenschaft und Unterricht (GWU) 54 (2003), p. 85-90.
- Hiller, Marlene: Der Spagat zwischen Öffentlichkeit und Wissenschaft. Oder: Geschichte schreiben für Liebhaber, in: Sauer, Michael/Horn, Sabine (eds.): Geschichte und Öffentlichkeit. Orte – Medien – Institutionen, Göttingen 2009, p. 161-168.
- Kellerhoff, Sven Felix: Geschichte muss nicht knallen. Zwischen Vermittlung und Vereinfachung: Plädoyer für eine Partnerschaft von Geschichtswissenschaft und Geschichtsjournalismus, in: Barricelli, Michele/Hornig, Julia (eds.): Aufklärung, Bildung, „Histotainment“? Zeitgeschichte in Unterricht und Gesellschaft heute, Frankfurt/M. 2008, p. 147-158.
- Korte, Barbara/Paetschek, Sylvia (eds.): History Goes Pop: Zur Repräsentation von Geschichte in populären Medien und Genres. Bielefeld 2009.
- Korte, Barbara/Paetschek, Sylvia (eds.): Popular History Now and Then. International Perspectives, Bielefeld 2012.
- Kretschmann, Carsten: Einleitung: Wissenspopularisierung – ein altes neues Forschungsfeld, in: Kretschmann, Carsten (ed.): Wissenspopularisierung: Konzepte der Wissensverbreitung im Wandel, Berlin 2003, p. 7-22.
- Kröll, Ulrich (ed.): Massenmedien und Geschichte. Presse, Rundfunk und Fernsehen als Geschichtsvermittler, Münster 1989.
- Kühberger, Christoph u.a. (eds.): Vergangenheitsbewirtschaftung. Public History zwischen Wirtschaft und Wissenschaft, Innsbruck 2012.
- Langer, Inghard/Schulz von Thun, Friedemann/Tausch, Reinhard: Sich verständlich ausdrücken, München 2006.
- Leitner, Judith: Die Verständlichkeit von Schulbuchtexten. Ergebnisse einer empirischen Analyse, in: Erziehung und Unterricht 158, 9/10 (2008), p. 708-713.
- Mast, Claudia (ed.): ABC des Journalismus. Ein Handbuch, Konstanz 2008 (11., überarb. Aufl.).

- Niederhauser, Jürg: Das Schreiben populärwissenschaftlicher Texte als Transfer wissenschaftlicher Texte, in: Jakobs, Eva-Maria/Knorr, Dagmar (eds.): Textproduktion in elektronischen Umgebungen, Frankfurt/M. 1997, p. 107- 122.
- Nissen, Martin: Populäre Geschichtsschreibung. Historiker, Verleger und die deutsche Öffentlichkeit (1848-1900), Köln/Weimar 2009.
- Pirker, Eva Ulrike u.a. (eds.): Echte Geschichte. Authentizitätsfiktionen in populären Geschichtskulturen, Bielefeld 2010.
- Jones, Sara: Rezension in: H-Soz-u-Kult: <<http://hsozkult.geschichte.hu-berlin.de/rezensionen/2011-1-217>>
- Rüsen, Jörn: Was ist Geschichtskultur? Überlegungen zu einer neuen Art, über Geschichte nachzudenken, in: Rüsen, Jörn/Grütter, Theo/Fußmann, Klaus (eds.): Historische Faszination. Geschichtskultur heute, Köln u.a. 1994, p. 3-26.
- Nachdruck in: Rüsen, Jörn: Historische Orientierung. Über die Arbeit des Geschichtsbewußtseins, sich in der Zeit zurechtzufinden, Köln u.a. 1994, p. 211-234.
- Sauer, Michael/Horn, Sabine (eds.): Geschichte und Öffentlichkeit. Orte – Medien – Institutionen, Göttingen 2009.
- Schörken, Rolf: Geschichte in der Alltagswelt: wie uns Geschichte begegnet und was wir mit ihr machen, Stuttgart 1981.
- Schörken, Rolf: Historische Imagination und Geschichtsdidaktik, Paderborn 1994.
- Schrader, Viola: Geschichte als narrative Konstruktion: Eine funktional-linguistische Analyse von Darstellungstexten in Geschichtsschulbüchern, Berlin 2013.
- Schwarz, Angela: Bilden, überzeugen, unterhalten: Wissenschaftspopularisierung und Wissenskultur im 19. Jahrhundert, in: Kretschmann, Carsten (ed.): Wissenspopularisierung: Konzepte der Wissensverbreitung im Wandel, Berlin 2003, p. 221-234.
- Seidensticker, Mike: Werbung mit Geschichte. Ästhetik und Rhetorik des Historischen, Köln 1995.
- Sián, Nicholas: Reconstructing the past history in the mass media 1890-2005, London u.a. 2008.
- Seixas, Peter (ed.): Theorizing Historical Consciousness, Toronto 2004.
- Spieß, Christian: Zwischen populär und wissenschaftlich: Geschichtsvermittlung in aktuellen Geschichtsmagazinen, in: Swen Steinberg/Stefan Meißner/Daniel Trepsdorf (eds.): Vergessenes Erinnern. Medien von Erinnerungskultur und kollektivem Gedächtnis, Berlin 2009, p. 133-151
- Spieß, Christian: Zeitgeschichte in populären Geschichtsmagazinen, in: Popp, Susanne u.a. (eds.): Zeitgeschichte - Medien - Historische Bildung, Göttingen 2010, p. 61-76.
- Spieß, Christian: Zwischen Wissenschaft und Unterhaltungsanspruch. Populäre Geschichtsmagazine im Vergleich, in: Sabine Horn/Michael Sauer (eds.): Geschichte und Öffentlichkeit. Orte – Medien – Institutionen. Göttingen 2009, p. 169-176.
- Stegmüller, Dagmar: Popularisierungsstrategien in Friedrich Christoph Schlossers „Weltgeschichte für das deutsche Volk“, in Kretschmann, Carsten (ed.): Wissenspopularisierung: Konzepte der Wissensverbreitung im Wandel, Berlin 2003, p. 197-210.
- Weischenberg, Siegfried u.a. (ed.): Handbuch Journalismus und Medien, Konstanz 2005.

Utvalda tyska länkar om medieinformation:

Informationsgemeinschaft zur Feststellung der Verbreitung von Werbeträgern e.V.

<http://daten.ivw.eu/index.php> - information about circulation, etc.

MEEDIA <http://meedia.de/home.html>

Analyses of forecasts of magazines

<http://meedia.de/typo3conf/ext/m2analyzer/analyzer/auswahl2.php?category=3>

DESTATIS (Statistisches Bundesamt) www.destatis.de

GUJMedia as example of media information (media service) of the newspaper publishers (above all for advertising costumers)

<http://www.gujmedia.de/print/portfolio/pm-history/highlights/>

PZ-online (Verband der Zeitschriftenverleger); quarterly report about the magazine market:

<http://www.pz-online.de/service/downloads-und-termine/>

Referenser (engelska) om EHC:n “Imperialism/Kolonialism”:

A. Länkar

<http://www.history.ac.uk/ihr/Focus/Empire/web.html>

http://www.nationalarchives.gov.uk/victorians/06_Empire.htm

<http://www.britishempire.co.uk/resource/resource.htm>

https://www.youtube.com/watch?v=qqTtZQw_PQA

<http://www.historytoday.com/piers-brendon/moral-audit-british-empire>

<http://www.historytoday.com/peter-clements/legacies-empire>

B. Förteckning av artiklar om det brittiska imperiet i *BBC History Magazine*

[http://www.historyextra.com/index-](http://www.historyextra.com/index-search?subject=3596&era=All&mnt=All&yr=All&book_author=&type=All&author=&body=&title=)

[search?subject=3596&era=All&mnt=All&yr=All&book_author=&type=All&author=&body=&title=](http://www.historyextra.com/index-search?subject=3596&era=All&mnt=All&yr=All&book_author=&type=All&author=&body=&title=)

C. Förteckning av artiklar i *History Today*

http://www.historytoday.com/search/apachesolr_search/British%20Empire

D. Utvalda engelska populärhistoriska tidskrifterna om ämnet “kolonialism”

- BBC History Magazine Vol.9, no.1 (Jan 2008) The British Empire on trial.

Dessutom: utvalda tyska populärhistoriska tidskrifter om ämnet “kolonialism”

- P.M. History 2/2013 The decline of german colonies.

- Der Spiegel Geschichte 1/2013 The British Empire.

- Damals 10/2013 Slavery.

- G-Geschichte: 6/2013 Empire England, 8/2012 History of slavery, 6/2010 Fight for South Africa,

11/2006 Colonies of Emperor Wilhelm.

- Geo Epoche, 41/2010 India, 12/2004 Germany around 1900.

Arbetsblad 1

Populärhistoriska tidskrifter: vad menas med “populär”?

Det finns många användningar av begreppet “populär” i relation till fenomenet “populärkultur”. Nedan följer ett försök att klassificera olika användningar av begreppet ”populär”:

- **“Populär” som definierat av kvantitativa aspekter:**

Kulturella produkter som riktar sig till och/eller mottas av **massorna**.

Problem med det här angreppssättet:

- (a) Många kulturella produkter som producerats för masskonsumtion blir inte särskilt populära; är de då “populära” eller ej?
- (b) Hur ska man dra den kvantitativa skiljelinjen mellan vad som är “populärt” och “icke-populärt”?

- **“Populär” som definierat av kvalitativa aspekter:**

- **“Populär” i den kulturella bemärkelsen producerad för “ordinära (och icke-högutbildade) människor”**

Problem med det här angreppssättet:

- (a) Många medlemmar av den kulturella eliten deltar på ett selektivt sätt i masskulturen; de har ”två kulturella tillhörigheter”.
- (b) Likställandet av “ordinära” med “icke-utbildade” människor är alltför förenklad.

- **“Populär” i bemärkelsen “lågkulturell”** (som fördömts av Adorno, Horkheimer och andra; för många människor hör fenomen som *McDonald's* och *Disney World* till lågkulturen.

Problem med det här angreppssättet: uppdelningen i “låg-” och “högkultur” är alltför förenklad eftersom allt som inte tillhör ”lågkulturen” kan sägas tillhöra ”högkulturen”.

- **“Populär” i bemärkelsen “traditionell, folklig eller allmän”** = (icke-modern, icke-industrialiserad, och så vidare).

Problem med det här angreppssättet: många av de kulturerna var och är inte egentligen “populära” utan tillhör olika kulturella genrer eller nischer.

- **“Populär” i bemärkelsen “överförandet av vetenskapliga begrepp och forskningsresultat till en icke-specialiserad eller icke-akademisk publik”**. Endast visas aspekter av ”populärkulturen” kan sägas vara ett resultat av ett ”överförande” av forskning till allmänheten.

- **“Populär” i bemärkelsen “kultur för de underkastade eller underlägsna”** (en ”folklig” kamp mot de härskande klasserna, vilket betyder att ”folket” är de medborgare som kämpar mot förtryck eller diskriminering och sina rättigheter såsom frihet och jämlikhet)

Problem med det här angreppssättet: den här gruppen av människor är inte representativ för all masskultur och populärkultur i ett samhälle.

- **“Populär” i bemärkelsen “lättillgänglig kultur för en allmän icke-specialiserad publik och för människor med lågt kulturellt kapital (Bourdieu)”** (reducering av kulturella barriärer genom till exempel användande av vardagsspråk och –begrepp, innehåll och frågeställningar, förenklingar, bildanvändning, bekanta berättelse typer och berättelsescheman).

Ytterligare ett angreppssätt att systematisera “populärkultur” och dess uttryck har utarbetats av den tyske forskaren Andreas Daum:

- “popularisering” som avsikt och presentation (särskilt vad gäller språk och stil)
- “populär” vad gäller mottagande och distribution

Uppgift: Diskutera i grupper: på vilket sätt kan populärhistoriska tidskrifter definieras som “populära”?

Arbetsblad 2

Populärhistoriska tidskrifter: en del av ett samhälles historiekultur

Lästips: Fernando Sánchez Marcos: *Historical Culture*, URL:

http://www.culturahistorica.es/historical_culture.html

- “Historiekultur”: ett teoretiskt begrepp för att förstå olika bilder av det förflutna i vilka ett mänskligt samhälles *historiemedvetande* manifesteras och uttrycks. Samma mänskliga samhälle kan definieras på många olika sätt, som till exempel genom nationalitet, språk, religion, kön, social klass eller en generation som delar formativa upplevelser eller en kultur som baseras på ett allmänt material och symboliskt ursprung. Av dessa anledningar inkluderar ett samhälles *historiekultur* många olika berättelser och perspektiv.
- Att undersöka “historiekultur”: ett angreppssätt till former, innehåll och transformering av ett samhälles *historiekultur* genom att studera:
  - De **aktörer** som skapar den, t. ex. de offentliga institutioner (såsom skolor, muséer, arkiv, universitet), professionella historiker eller andra personer (som konstnärer, journalister), föreningar, kommersiella företag...
  - Samt deras **avsikter** (såsom kommersiella, politiska, estetiska, identitetsskapande...)
  - Det **medium** genom vilket den sprids (såsom utställningar till minne av något, firandet av historiska händelser, men även historiska noveller och filmer, musik (såsom opera, sånger) populärhistoriska tidskrifter, tv-serier, dataspel, läroböcker, ...)
  - De **representationer** som populariseras och
  - **Mottagandet, bruket och även transformerandet** hos allmänheten.

Den akademiska historiografin är en del av ett samhälles historiekultur.

Populärhistoriska tidskrifter som ett historiekulturellt fenomen kan analyseras genom studier av aktörerna, medierna, representationerna och mottagandet av historien. En sådan analys måste dock ta i beaktande att dessa aspekter kan vara svåra att skilja från varandra.

- Dimensioner av historiekulturen (Jörn RÜSEN)
  - Kognitiv dimension (kunskap om det förflutna och orientering i tid)
  - Estetisk dimension (nära kopplat till de känslomässiga aspekterna av ett historiemedvetande)
  - Politisk dimension (användande av det förflutna för politiska ändamål)

De historiekulturella fenomenen kan analyseras från de kognitiva (historiska), estetiska (känslomässiga) och de politiska perspektiven. De tre perspektiven interagerar i varje historiekulturellt fenomen. Populärhistoriska tidskrifter är en del av ett samhälles historiekultur.

Diskussion:

- “Vi omges alla av historiekulturella fenomen”. Vad menas med detta?
- Är samhällsmedborgare påverkade av historiekulturen även om de vet mycket lite eller nästan ingenting om historia?
- Hur ser relationen mellan akademisk historiografi och ett samhälles historiekultur ut?
- Gäller de tre dimensionerna av historiekultur även för populärhistoriska tidskrifter?
- Är det möjligt att knyta populärhistoriska tidskrifter till vissa sociala skikt? Vilka kriterier finns det för att göra det?

- Vilken roll spelar den kommersiella karaktären av historierepresentationen i populärhistoriska tidskrifter?
- Försök att göra en distinktion mellan begreppet “historiekultur” och andra kända begrepp (såsom minneskultur). Valet av vilket begrepp som används beror på den akademiska diskursen i ditt land.

Uppgift:

Ta vilket nummer som helst av en populärhistorisk tidskrift från ditt land och försök att kategorisera den som en del av ditt samhälles historiekultur. Använd begreppen ovan.

Ytterligare läsning:

Rüsen, Jörn: Was ist Geschichtskultur? Überlegungen zu einer neuen Art, über Geschichte nachzudenken, in: Klaus Füssmann/ Heinrich T. Grütter/ Jörn Rüsen (eds.): Historische Faszination. Geschichtskultur heute, Köln 1994, 3-26.

Schönemann, Bernd: Geschichtsdidaktik, Geschichtskultur, Geschichtswissenschaft, in Hilke Günther-Arndt (ed.): Geschichtsdidaktik. Praxishandbuch für die Sekundarstufe I und II. Berlin 2003, 11-22.

Groot, Jerome de: Consuming History. Historians and Heritage in Contemporary Popular Culture, London, New York 2009.

Arbetsblad 3

Europeiska historiekorsvägar (*European History Crossroads*) (EHC)

1. Vad menas med europeiska historiekorsvägar?

De europeiska staternas historia var inte gemensam, men kan ändå betraktas som sådan utifrån ett antal aspekter såsom att många av dem genomgick samma föreningsprocess, utvecklade politiska institutioner samt skapade en 'berättelse' om nationens förflutna som skulle läras ut i skolorna. De europeiska staterna har mycket skiftande historiska erfarenheter men deras nationella historier har ofta mötts. När europeiska stater minns samma historiska utvecklingar eller händelser, betraktar de dem ofta utifrån ett nationellt perspektiv. *Europeiska historiekorsvägar* refererar till dessa mötesplatser i de nationella minnena och historiekulturen i Europa där samma historiska händelser betraktas från olika nationella perspektiv. (Länk: (30/06/2014): <http://www.theguardian.com/world/2014/jan/16/teaching-first-world-war>)

De europeiska historiekorsvägarna erbjuder ett utmärkt tillfälle att studera europeisk historia på ett sätt som grundas på "multiperspektivitet" och som kan bidra till att främja en anda av tolerans och respekt för andra och hjälpa att utveckla elevernas kritiska och autonoma omdöme och deras medvetenhet om att medierepresentationer av det förflutna ibland förvrängs på grund av oetiska politiska syften. Eller som historikern Eric Hobsbawm uttryckt det 'Historien uppträffas i stora mängder... världen är idag full av människor som hittar på historier och ljugar om historien och den huvudsakliga anledningen till varför de gör det är att de egentligen inte är intresserade i det förflutna. De är intresserade av något som kan göra kunderna nöjda. Idag är det viktigare att ha historiker, särskilt skeptiska historiker, än någonsin förut.' (Hobsbawm, E. (2002) citerad ur "Man of the Extreme Century", Observer, 22 september).

2. Uppgifter angående EHC i populärhistoriska tidskrifter?

- EHISTO-projektet har fokuserat på två historiska ämnen som undervisas allmänt i de flesta europeiska länderna. Anser du att finns andra EHC-ämnen som skulle kunna utsättas för samma analys och som skulle kunna användas för att utveckla elevers kritiska och interkulturella litteracitet? Fundera över ämnen som undervisas i ditt land och som förmodligen även undervisas i andra europeiska länder och välj en eller två där du tror att det kunde vara intressant eller användbart att göra jämförelser om hur ämnet presenteras. Är vissa ämnen mer 'kontroversiella' än andra? Motivera ditt val.
- Ander du att det finns EHC bland de ämnen som finns i populärhistoriska tidskrifter i ditt land? Förklara din ståndpunkt.
- Om du anser att det finns sådana, vilka kan de i så fall vara? Förklara din ståndpunkt.
- Fråga vuxna, elever och studiekamrater om vad de tror om möjliga EHC i populärhistoriska tidskrifter. Jämför dina egna idéer med resultaten du får fram från intervjuerna.
- Jämför dina resultat med resultaten från EHISTO:s grundstudie (arbetsblad 4). Lägga märke till skillnader och likheter.
- Ta fram en affisch med de mest populära EHC:n i europeiska populärhistoriska tidskrifter genom att söka efter passande symboler på internet.

Arbetsblad 4

Förteckning av de mest populära ämnena i europeiska populärhistoriska tidskrifter (resultaten från EHISTO:s grundstudie)

1. De vanligast förekommande ämnena i EHISTO-partnerländerna, som ingår i historiekursplaner och populärhistoriska tidskrifter

- Columbus och de “stora upptäckterna”
- Första världskriget
- Andra världskriget
- Förintelsen
- Hitler
- Migration

2. Vanliga ämnen som ingår i historiekursplaner populärhistoriska tidskrifter i de flesta EHISTO-partnerländerna

- Alexander den Store
- Islam
- Karl den Store
- Conquistadoreerna
- Korstågen
- Vikingarna
- Religionskrigen efter reformationen
- Enväldiga monarker (Louis XIV of France)
- Franska revolutionen
- Napoleon
- Industriella revolutionen (förändringen av levnadsvillkor)
- Imperialism
- Kolonialism
- Kubakrisen/Kalla kriget

Arbetsblad 5

Vardagslivets historiebruk (baserat på Rolf Schörken)

Inledning: Varför läser du populärhistoriska tidskrifter? Om du har intervjuat personer om deras användande av populärhistoriska tidskrifter kan det vara intressant att dela med sig av här.

Enligt Rolf Schörken kan vardagslivets historiebruk fylla viktiga funktioner såsom:

- Funktionen att lätta vardagslivets börda (underhållning, hobbyverksamhet, trevlig flykt från vardagslivet)
- Funktionen av att stödja orientering och självbekräftelse (att förstå de historiska grunderna och villkoren för det samtida)
- Funktionen av att reflektera över och försäkra sig själv om den egna identiteten och sociala tillhörigheten
- Funktionen av att stabilisera sociala grupper genom att integrera individer i ett värde- och minnesbaserat samhälle eller samfund
- Funktionen av att bruka historien som ett rättfärdigande av värden, attityder och (politiska) positioner eller påståenden
- Funktionen av att upplysa om kulturellt värdefulla objekt (sociala indelningar, kulturella koder)
- Funktionen av att utöka den egna intellektuella horisonten.

Uppgifter:

Populärhistoriska tidskrifter har kommersiella intressen.

- Fundera över populärhistoriska tidskrifter kan antas reagera gentemot olika konsumenters intressen angående historia. Använd Schörkens funktioner för att analysera och förklara din åsikt.
- Fundera över vilken av historiens “funktioner” som skulle kunna vara den viktigaste utgångspunkten för ekonomisk framgång för en populärhistorisk tidskrift? Förklara din ståndpunkt.
- Vad kan kommersiella hänsyn betyda för en historiekultur?

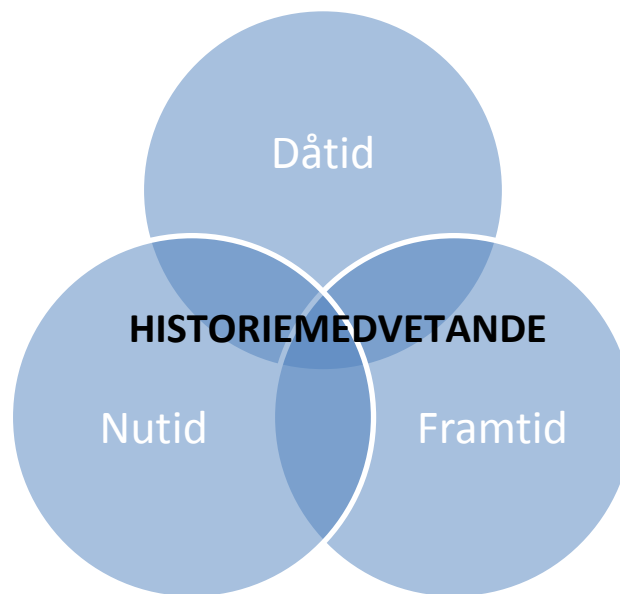
Rolf Schörken (f. 1928) är en tysk professor i historiedidaktik som forskat på, bland annat, vardagslivets historiebruk.

Schörken, Rolf: Geschichte in der Alltagswelt: wie uns Geschichte begegnet und was wir mit ihr machen, Stuttgart 1981 [History in the everyday life: how we face history and how we use history].

Arbetsblad 6

Populärhistoriska tidskrifter och historiemedvetandebegreppet

- Enligt Peter Seixas “kan ett historiemedvetande definieras som
  - Individuella och kollektiva förståelser av det förflutna,
  - De kognitiva och kulturella faktorer som skapar dessa förståelser,
  - Samt relationen mellan dessa historiska förståelser med förståelserna av det samtida och framtida”.(URL: <http://www.cshc.ubc.ca/about/>; Center for the Study of Historical Consciousness)

- Enligt Jörn Rüsen: historiemedvetandet relaterar till följande förståelse av historia:
  - ”Historien är en meningsfull förbindelselänk mellan förflutet, samtid och framtid – inte endast ett perspektiv på det som varit, ’wie es eigentlich gewesen’.
  - Det är en översättning av det förflutna till det samtida, en tolkning av förflutna aktualiteter via en förståelse av tidlig förändring
  - Som inbegriper det förflutna och samtida samt förväntningar på framtida händelser.”(Rüsen, Jörn: Historical Consciousness. Narrative Structure, Moral Function, and Ontogenetic Development: in Peter Seixas (ed): *Theorizing Historical Consciousness*, Toronto 2004, 63-85, here: 67).

Historiemedvetande är en *mental* eller *psykologisk kvalitet*, dess (konrekta) objektiveringar kallas ”historiekultur”.

Historiemedvetande betyder inte historisk kunskap i sig själv och inte historiskt intresse i sig självt. Det är relaterat till den roll det förflutna spelar i individers och sociala kollektivs liv och identiteter – hur historien brukas för att förstå samtiden och föreställa sig framtiden.

Studiet av historiemedvetande är skilt från både historisk och historiografisk forskning. Det studerar inte det förflutna för sin egen skull utan hur människor förstår och hanterar det förflutna.

- Det finns en tysk begreppsförståelse som utarbetats av Hans-Jürgen Pändel. Det delar in historiemedvetandebegreppet i sju dimensioner för att kunna hjälpa lärare att utveckla sina elevers historiemedvetande på ett systematiskt sätt

Huvudtanken är: när elever hanterar det förflutna måste de utveckla

- En ”medvetenhet om historisk tid” (åtminstone en distinktion mellan förflutet, samtida och framtida, att kunna sätta in en händelse i dess historiska sammanhang, att orientera sig med tidslinjer)
- En ”medvetenhet om verkligheten” (distinktion mellan det verkliga och fiktiva; förståelse av historiska källors roll för studiet av det förflutna);
- En ”medvetenhet om historicitet” (medvetenhet om historicitet, distinktion mellan det statiska och det dynamiska, medvetenhet om förändring och kontinuitet i tid);
- En ”medvetenhet om identitetens roll” (medvetenhet om tillhörighet till social grupp och förmåga att ta detta i beaktande; medvetenhet om att varje person i det förflutna och samtida måste betraktas som tillhörande en social grupp);
- En ”politisk medvetenhet” (att ta maktaspekter i beaktande i det sociala livet i det förflutna och samtida);
- En ”ekonomisk och social medvetenhet” (att ta sociala och ekonomisk-politiska dimensioner i det sociala samhället i det förflutna och samtida samt sociala och ekonomiska omständigheter i historien (såsom sociala och ekonomiska ojämlikheter) i beaktande);
- En ”moralisk medvetenhet” (förmågan att rekonstruera förflutna värde- och moralsystem och deras roll historien).

Begreppet har visat sig vara ett användbart redskap i analys av utmärkande drag (och fördomar) i representationen av historia i populärhistoriska tidskrifter i allmänhet och i populärhistoriska tidskrifter i synnerhet. Det kan hjälpa oss att förstå viktiga aspekter av transformeringen av "historia" till "konsumentvänliga" varor som kan säljas på den vinstskapande "historiemarknaden".

- Jörn Rüsen har utvecklat en teorin om fyra hierarkiska typer av historiemedvetande som utgör en förståelsehierarki. Han skiljer mellan:
  - Den ”traditionella” typen av historiemedvetande: den innebär ett erkännande av historiens kontinuitet av traditioner (historien används för att upprätthålla (gamla) traditioner)
  - Den ”exemplariska typen av historiemedvetande: den innebär att exempel tas från historien (man använder historien för att lära sig från eller argumentera med det historiska exemplet)
  - Den kritiska typen av historiemedvetande: den innebär att man kritiskt dekonstruerar de dominerande synsätten och tolkningarna av historien)
  - Den genetiska typen av historiemedvetande: den innebär ett närmande till historien för att förstå kontinuitet och förändring samt orsaker och konsekvenser.

De "traditionella", "exemplariska", "kritiska" och "genetiska" typerna av historiemedvetande är delvis överlappande.

Uppgifter:

Välj någon artikel från en populärhistorisk tidskrift, läs den och försök att i grupparbete tillämpa:

- Historiemedvetandebegreppet: försöker författaren sammankoppla det förflutna, samtida och framtida? Försöker författaren tydliggöra vad presentationen av ämnet kan ha för betydelse för orienteringen i våra nutida liv? Eller presenteras ”historien” som en teaterföreställning?
- Pändels ”sju dimensioner av historiemedvetande”:
  - Försöker författaren placera in berättelsen i ett bredare historiskt sammanhang? Stödjer han läsarens orientering i historisk tid?
  - Hänvisar han till historiska källor och vetenskapliga debatter för att tydliggöra distinktionen mellan fakta och fiktion? Har berättelsen fiktiva drag? Vilka då?
  - Försöker författaren placera in berättelsen i samverkan med kontinuitet och förändring? Försöker den tydliggöra kontinuitet och förändring på ett ensidigt sätt?
  - Försöker explicit eller implicit hänvisa till läsarens identitet som tillhörande en ”vi”-grupp? Vilka är ”de andra”? Hänvisar den till historiska personers identitet och självförståelse?
  - Försöker artikeln uppmärksamma maktaspekter? Beundrar den makten hos ”stora personer”? Ger den utrymme för de sociala och politiska omständigheterna till de historiska händelserna den beskriver?
  - Försöker artikeln uppmärksamma de sociala och ekonomiska faktorerna och omständigheterna i den historiska utvecklingen?
  - Försöker artikeln implicit eller explicit göra moraliska omdömen? Använder författaren värden och uppfattningar från historisk tid eller samtiden? Följer författaren den vanliga trenden att göra en tydlig skiljelinje mellan ”goda” och ”onda” karaktärer, eller är angreppssättet mer mångfacetterat?
- Rüsens fyra typer av historiemedvetande:
  - Den traditionella typen: görs explicita eller implicita anspelningar på historiens oföränderlighet? (I populära narrativ finns ofta förklaringar av historiska händelser eller processer som hänvisar till tanken att historien ”alltid” skapas ”stora aktörer” och deras personlighet.)
  - Den exemplariska typen: presenterar berättelse sitt ämne mer som ett ”exempel” på mänsklig natur eller för en viss historisk period snarare än att söka förklara den genom specifika omständigheter och sociala processer?
  - Den kritiska typen: försöker berättelsen omvärdera vanliga tolkningar och presentera nya kritiska varianter? Hur genomförs kritiken – genom en noggrann diskussion av forskningsresultat och historiska dokument eller genom sensationella påståenden?
  - Den genetiska typen: kan det sägas om berättelsen att den i första hand försöker hjälpa läsaren att förstå historisk förändring och de omständigheter och faktorer som påverkar den? Försöker den hjälpa läsaren att förstå kortsiktiga och långsiktiga konsekvenser fram till nutiden?

Diskussion:

- Tänk på de historiektioner som du är van vid: hur skulle en utomstående kunna säga att lektionen ägnar sig åt utvecklandet av de sju dimensionerna av historiemedvetande (enligt Pändel)?
- Försök att skilja mellan historiemedvetandebegreppet och andra vanliga begrepp (såsom historisk literacitet, historisk medvetenhet, historisk identitet, och så vidare). Valet av begrepp som kan diskuteras beror på den akademiska diskursen i ditt land.

Ytterligare läsning:

Seixas, Peter (red.): *Theorizing Historical Consciousness*, Toronto 2004.

Arbetsblad 7

Interkulturella färdigheter och transnationella perspektiv i historieundervisningen

1. Interkulturella färdigheter i historieundervisningen

Inledning:

Som en följd av migrationsprocesserna och det multietniska samhället, har "interkulturellt lärande" och "interkulturella färdigheter" blivit allt viktigare. "Kultur" har kommit att förstås som något dynamiskt. Den individuella "kulturella identiteten" är lika dynamisk som "kulturen" själv. Kulturella skillnader ses inte som oöverstigliga problem utan som ett berikande av mänskliga erfarenheter och kunskap. Mångfald är ett " normalt " socialt fenomen.

Elever med olika kulturella bakgrunder går på samma historielektioner. Det här ger stora möjligheter till lärande för alla elever.

Vad bör eleverna lära sig i ett interkulturellt historieklassrum?

De bör kunna:

- Acceptera och tolerera kulturell diversitet;
- Förstå att defensiva strategier mot "det utländska" ibland är ett resultat av socialisering och försök av vissa institutioner eller agenter att sprida hat och misstro gentemot den 'Andre' på grund av politisk manipulation;
- Hantera nya kriterier och värden för att vidga sitt eget perspektiv;
- Skaffa sig ny kunskap om andra kulturer och deras historiska utveckling;
- Använda konflikter och kontakter mellan kulturer i historien som en grund för förståelse;

Sammantaget kan dessa steg sägas vara en del av en "interkulturell historisk färdighet".

Den här färdigheten guidar eleven i åtminstone tre riktningar:

1. Att förstå "den andre" och acceptera andra sätt att tänka, att förstå beteendet hos den historiske och/eller kulturelle "andre". En total förståelse är, naturligtvis, inte möjlig, men målet är att försöka förstå och reducera missförstånd okunskap och manipulation av vissa institutioner eller agenter.
2. Förståelsen av "den andre" bör påbörja en ny "självförståelse" genom reflektion kring det egna historiska tänkandet utifrån dess kulturella bakgrund.
3. Den viktigaste metoden för interkulturellt lärande är "multiperspektivitet" som betyder att man utforskar multipla perspektiv genom att ta med historiskt källmaterial som uttrycker avvikande åsikter om en historisk händelse. Men även studenternas olika perspektiv kan utöka möjligheterna till lärande i historieklassrummet.

2. Transnationella perspektiv i historieundervisningen

Inledning:

"Transnationell" har betydelsen "överskridande nationalstatens gränser"; "internationella" perspektiv på relationerna mellan och inom nationalstaterna.

Genom att jämföra de populäraste ämnen i nationella historiska tidskrifter gör vi en internationell jämförelse. De "europeiska historiekorsvägarna" (EHC), som upptäckts genom internationella jämförelser, är ett transnationellt fenomen och en transnationell trend i den kommersialiserade historiekulturen i Europa.

Att införa “transnationella perspektiv” i historieundervisningen betyder att främja en förändring av perspektiv som är en viktig förutsättning för att förstå historia.

Den bilaterala (eller multilaterala) förändringen av perspektiven mellan två eller flera nationalstater eller länder kommer att öka och fördjupa förståelsen om i vilken utsträckning vissa nationella historiska fenomen är en del av historier som är större eller mindre än nationerna.

De “europeiska historiekorsvägarna” (EHC) erbjuder en möjlighet för läraren och eleverna att ta reda på vilka av de ämnen som finns med i den nationella kursplanen eller i nationella populärhistoriska tidskrifter som har en transnationell eller europeisk betydelse. Det här stimulerar till frågor angående hur samma ämne uppfattas i kursplaner eller populärhistoriska tidskrifter i andra europeiska länder.

Uppgifter:

1. Diskutera i grupper: vilka ämnen i den nationella kursplanen skulle kunna ha en interkulturell och transnationell europeisk relevans? Förklara dina ståndpunkter.
2. Diskutera i grupper: hur skulle EHC kunna användas i historieundervisningen för att främja interkulturella färdigheter och transnationella perspektiv? Gör tankekartor i grupper och integrerar dem i en gemensam tankekarta i slutet av lektionen.

Arbetsblad 8

Kvalitetskriterier för historieundervisning

1. Kvalitetskriterier för historieundervisning föreslagna av Europarådet

Bland de kriterier för historieundervisning som föreslagits av Europarådet för att historieundervisningen skall bidra till utvecklandet av en kritisk förståelse av historia, finns:

- Att det förflutna angrips och presenteras från olika perspektiv
- Att historiska händelser och personer kan tolkas på olika sätt
- Att det är helt naturligt att beskrivningar av det förflutna är annorlunda av en rad olika skäl
- Att idéer och åsikter om det förflutna är tidsbundna och kan förändras
- Att det ibland finns människor och organisationer som söker att utnyttja representationer av det förflutna för sina egna syften.
- Att händelser i det förflutna ofta var ett resultat av komplexa snarare än enkla orsaker
- Att påståenden om det förflutna måste grundas på ett noggrant användande av bevis och användandet av etablerade disciplinära procedurer för att utvärdera dessa bevis
- Att vår kunskap och förståelse om det förflutna ofta är begränsad: påståenden om det förflutna kan vara sannolika till varierande grad
- Att historikers arbete ofta utsätts för noggrann granskning av andra historiker

2. Kvalitetskriterierna i relation till grundprinciperna i (tysk) historiedidaktik

- **Historiska källor:** presentationen av historia måste relatera till historiskt källmaterial (dokument).
- **Multiperspektivitet angående källmaterialet:** presentationen av historia måste ta i beaktande att det funnits flera perspektiv angående alla historiska händelser eller processer i det förflutna (t.ex. angående Korstågen: källor som beskriver det muslimska perspektivet och källor som beskriver det kristna perspektivet).
- **Kontroverser angående tolkningen av historien:** presentationen av historia måste ta i beaktande att det finns och har funnits vetenskapliga och allmänna debatter och kontroverser angående tolkningen av det förflutna.
- **Mångfald angående tolkningen av det förflutna:** presentationen av historia måste ta i beaktande att det kan finnas olika tolkningar av det förflutna (beroende perspektiv, bakgrund och sammanhang) även om de vetenskapliga och metodologiska grundförutsättningarna är likvärdiga.
- **Multi-kauslighet:** presentationen av historia måste ta i beaktande att det inte finns en enda förklaring till historiska händelser eller processer utan flera olika orsaker och kontextuella förutsättningar.
- **Historiens kunskapsteoretiska status:** presentationen av historia måste ta i beaktande att historien inte kan ses som absolut objektiv och statisk, utan snarare som en tolkning som beror på vilket perspektiv som anläggs även om tolkningen följer de striktaste vetenskapliga kraven.
-

- **Hänvisning till samtiden:** presentationen av historia måste ta i beaktande att våra uppfattningar om historia och våra uppfattningar om samtiden är sammankopplade på ett mångfacetterat sätt.

3. Kvalitetskriterier som hämtats från formella krav på historievetenskap

- **Källförteckning:** litteraturen som använts måste anges fullständigt.
- **Citeringar:** citat från källor och specialistlitteratur visas fullständigt.
- **Inget indirekt fritt språk:** det finns inget indirekt fritt språk eftersom historikern aldrig kan leva sig in i en historisk persons levande tankar.

Arbetsblad 9

Att skilja vetenskapliga artiklar från populärvetenskapliga artiklar

	VETENSKAPLIG	NYHETER ELLER ÅSIKTER	POPULÄRA
Exempel (här: amerikanska tidningar och tidskrifter)	American Economic Review Journal of Communication Educational Theory	New Republic Scientific American U.S. News & World Report	People Glamour Shape
Syfte	- att informera och rapportera om vetenskaplig forskning eller vetenskapliga experiment till resten av den vetenskapliga världen.	- att sprida allmän information till en utbildad allmän publik	- att underhålla eller övertala - ett inte så väl dolt syfte är att sälja produkter eller tjänster
Citerade källor	- har ett fullständigt notsystem och/eller referenslista	- innehåller ibland korta referenser	- innehåller sällan referenser
Författare	- vetenskapsmän eller forskare inom fältet, disciplinen eller specialgrenen	- skribenter anställda på tidskriften eller frilansare respektive journalister	- skribenter anställda på tidskriften eller frilansare respektive journalister
Språk	- teknisk terminologi som passar disciplinen - läsaren antas ha en liknande vetenskaplig bakgrund	- språk anpassat till en utbildad privatperson -antar inte någon specialistutbildning men förutsätter en viss utbildningsgrad	- enkelt språk anpassat efter en minimal utbildningsnivå
Artikels utseende	- grafer, tabeller och fotografier som stödjer forskningen -artiklarna är långa och ofta strukturerade i följande avsnitt: Abstract, litteraturoversikt, metod, resultat, sammanfattning och referenslista	-fotografier och illustrationer används för att stödja artiklarna men även av estetiska skäl för att locka läsare -vanligtvis kortare artiklar men kan även vara längre och ibland strukturerade	-fotografier och illustrationer används av estetiska skäl för att locka läsare - kortare artiklar utan struktur
Tidskriftsutseende (om tillämpbart)	-enkelt format, vanligtvis svartvitt -få eller inga annonser	-attraktivt glättigt format, mycket färg - mycket reklam som riktar sig till en allmän publik	-attraktivt glättigt format, mycket färg - mycket reklam som riktar sig till en allmän publik

Meriam Library California State University, Chico, URL: <http://www.csuchico.edu/lins/handouts/scholarly.pdf>.

Uppgifter:

1. Analysera olika typer av nationella eller internationella populärhistoriska tidskrifter och jämför i vilken utsträckning de samstämmer med ovan nämnda (eller andra) karaktärsdrag för populära tidskrifter.
2. Diskutera: hur skulle presentationen av historien i läroböcker historia passa in i klassificeringssystemet ovan?

Arbetsblad 10

Kriterier för att analysera historiebegreppet som förmedlas i populärhistoriska tidskrifter

När man analyserar det historiebegrepp som valts av populärhistoriska tidskrifter kan det vara användbart att:

1. Använda arbetsblad 5: Vardagslivets historiebruk och
2. Att ställa frågor såsom:
  - Presenteras historien på ett ämne för vetenskaplig forskning och debatt?
  - Eller presenteras historien som ett ämne för kollektiv erinran och identitet?
  - Eller presenteras historien som ett intressant och fascinerande ämne med häftiga “berättelser” och “höjdpunkter”?
  - Presenteras historien som ett sätt att bättre förstå samtiden?
  - Presenteras historien på ett demokratiskt sätt? Det här betyder att historien presenteras på ett sätt som hjälper läsaren att förstå att alla är delaktiga i den historiska processen.
  - Presenteras historien på ett sätt som inbegriper allmänhetens liv och deras dagliga livserfarenheter?
  - Eller presenteras historien som en angelägenhet för ett litet antal rika, inflytelserika och mäktiga människor som “skapar” historia?
  - Presenteras historien på ett “personligt” sätt? Med ”personligt” menas inom historie- och politisk didaktik att ansvaret för historiska och politiska förändringar eller förmågan att påverka sådana förändringar attribueras individer, särskilt sådana med enastående personligheter.
  - Presenteras historien som objektiv och statisk kunskap?
  - Eller presenteras historien som en kunskap som alltid beror på specifika perspektiv (tidsliga, rumsliga, mentala) som hela tiden förändras?
  - Presenteras historien som en politisk angelägenhet, en kulturell angelägenhet eller en angelägenhet för civilisationer, folk och nationer?
  - Fokuserar perspektivet på historien på nationell, europeisk eller global historia?

Uppgifter:

- Diskutera i grupper: vilken “sorts” historia borde erbjudas allmänheten för att uppnå de allmänna kvalitetskraven på historieförmedling?
- Anser du att det är viktigt att även kommersiella medier såsom populärhistoriska tidskrifter försöker att uppnå kriterier för historieförmedling till allmänheten? Förklara din ståndpunkt.
- Diskutera resultaten av framsidesanalysen: vilken “sorts” historia erbjuder tidskrifternas allmänheten?
- Gör en intervju med minst två personer om frågorna: vad anser du att historien spelar för roll i vårt samhälle? Vilken roll borde historien spela i vårt samhälle? Varför är historien viktig? Varför insisterar alla länders regeringar på att unga människor ska lära sig historia? (För en rad citat om historieundervisningens syfte, se <http://www.uea.ac.uk/~m242/historypgce/purposes/purposesquotesintro.htm>.)

Arbetsblad 11

Analysmodell (utarbetad av Jutta Schumann, Miriam Hannig, Susanne Popp, Claudius Springkart University Augsburg, Terry Haydn, University of East Anglia, England)

Följande avsnitt av historietidskrifterna ska analyseras:

- Framsidan, 2. Innehållsförteckningen, 3. Redaktörens ledare, 4. Bilduppslaget i början av artikeln (om det finns ett sådant), 5. Analys av huvudartiklarna om ämnet, 6. Tidskriftens självbeskrivning.

1. Övergripande frågeställningar

Koppla frågorna om historietidskrifterna till studenternas uppfattningar om andra informationskällor till det förflutna	Hur pålitliga/trovärdiga/auktoritära är historietidskrifter i relation till filmer/tv-program/internet/Wikipedia? Hur avgör man informationens trovärdighet? På vilka sätt är historietidskrifter ett felaktigt sätt att lära sig om det förflutna?
Finns det artiklar om andra ämnen som skulle kunna vara användbara för att utveckla studenternas interkulturella och mediekritiska förmågor?	I vilken utsträckning kan historietidskrifter och (vissa enskilda artiklar) uppnå Europarådets åsikter och kriterier om vad som är 'bra historieundervisning'?
Vilka 'delar' av historien finns i tidskrifterna men inte i skolans historia?	Vilken andel av historietidskrifterna ägnas åt ämnen som inte ingår i läroböckerna i historia (såsom mathistoria, fritidssysselsättningar, mode, kultur, och så vidare)?
Hur kan historietidskrifter användas på ett sätt där studenterna blir "meningsskapare" själva, istället för att endast lära sig vad läraren eller tidskriftsartikeln förmedlar till dem?	Vilka andra synsätt på den här personen/ämnet som inte tas upp i artikeln känner du till? Hur avgör man vilken berättelse eller förklaring som är den mest verklighetstrogn? Hur skulle du kunna anpassa den här artikeln så att den skulle passa yngre/svagare elever? 'Med 200 ord/5 powerpointsidor? Sammanfatta huvudargumenten som presenteras i artikeln...'
Är artikeln (eller andra källor till historisk kunskap) polemisk eller balanserad?	
Kan upptäcka sätt på vilka personer har försökt att förvränga eller missbruka historien för sina politiska eller oetiska skäl?	
Är vissa historietidskrifter bättre än andra? På vilket sätt?	
Vad har studenterna för åsikter om användandet av historietidskrifter i historieundervisningen?	Anser studenterna att arbete med historietidskrifter kan vara intressant och underhållande? Anser de att de är användbara? Vilka uppgifter i relation till historietidskrifter anser de vara bäst?

2. Möjliga frågor angående framsidan

Allmän design/layout på framsidan	Ser det ut som omslagen på läroböcker eller är de annorlunda? Hur försöker de få människor att köpa tidskriften? Vilka är den tänkta "publiken" för tidskriften?
Vad är mest slående? Finns det något iögonenfallande?	
Vilken typ av visuellt material används på framsidan? På vilket sätt används bilder?	Till exempel enskilda bilder eller kollage, antal bilder, är bilderna samtida, vilken typ av bild används (fotografi, målning, teckning, tryck, illustreringar, ...)
Vilken typ av språk används?	Till exempel objektivt, sobert och informativt, medryckande, avslöjande, citat, anspeglingsar, inviter till läsaren... 'Populärt' eller 'akademiskt' i anslaget? Hur är det jämfört med artiklar om historia i tidningar
Kan man identifiera en särskild målgrupp?	Till exempel utifrån papperskvalitet och pris?
I jämförelse med en lärobok/kanske till och med i jämförelse med inledningen till ett ämne i en lärobok	Finns det olika tyngpunkter? Finns det några skillnader angående design?

3. Möjliga frågor angående innehållsförteckningen

Hur stort utrymme ges omslagsämnet?	Antal sidor? Är det ett 'specialnummer' som fokuserar på ett särskilt ämne eller person eller bara en blandning av olika artiklar?
Hur är tidskriften strukturerad? Vilka avsnitt har den?	Vilka avsnitt är mest intressanta eller mest användbara (dvs. mest troliga att du skulle läsa)? Vilka sektioner ger oss information om tidskriftens position eller inriktning?
Är författarna namngivna?	Finns det några hänvisningar till deras meriter (såsom dr. Professor, "expert på...", "Författare till...", och anknytning (universitet, hedersbetygelser, priser)?
Vilka typsnitt används? Kan det ha någon särskild betydelse?	
Vilken typ av språk används?	Till exempel objektivt, sobert och informativt, medryckande, avslöjande, citat, anspeglingsar, inviter till läsaren...
Vilken typ av visuellt material används i	Till exempel, enskilda bilder eller kollage, antal bilder, är

innehållsförteckningen? Hur används bilderna? Finns det några hänvisningar till omslagsämnet?	är bilderna samtida, vilken typ av bilder används (fotografier, målningar, teckningar, tryck, illustrationer...)
Finns det något tematiskt fokus? Skiljer det sig från fokuset i skolböcker?	Vilken 'sorts' historia är mest förekommande? (Politik/Krig/Nationell historia?) Hänvisar artiklarna till nutida ämnen och problem? Saknas någon sorts historia eller är de utelämnade från de populärhistoriska tidskrifterna?
Är ämnen tydligt koncentrerade kring historiska figurer (generalisering av historien)? Jämför med läroböcker.	Vilken balans finns det mellan män och kvinnor i historien; presenteras historien som "främst skapad av män"? Vilka geografiska områden fokuseras det mest på – nationen, Europa, världen? Saknas några kontinenter?

4. Möjliga frågor angående redaktörens ledare

Hur tilltalas läsaren?	Formellt, akademiskt, vetenskapligt? Försöker man medvetet undvika detta för att inte skrämja bort läsare?
Vilken typ av språk används?	Till exempel objektivt, sobert och informativt, medryckande, avslöjande, citat, anspeglningar, inviter till läsaren...
Hur presenteras skribenterna?	
Hur viktig är den akademiska karaktären på tidsskriften?	Hur signaleras författarnas auktoritet? Görs detta genom hänvisningar till ett historikerskrå? Varför finns inte vissa kända 'populärhistoriker' inte med? (som till exempel David Irving)?
Hur rättfärdigas valet av omslagsämne? Hur avgränsas ämnet? Är huvudaspekterna (om det finns några) motiverade?	Kontroversiellt ämne? Nutidsrelevans?
Kan sociala/politiska åsikter identifieras utifrån påståenden i redaktörens ledare? Om så är fallet, vilka tendenser märks?	
Finns det några påståenden angående redaktörens historiesyn? Om så är fallet, vilken historiesyn märks?	

5. Möjliga frågor angående bilduppslaget (heluppslag)

Vad ser bildkällan ut som?	
Vilka bildrubriker används?	

Hur ser förhållandet bild/text ut?	
Vilken funktion fyller bilden?	Budskap, estetisering, känslöväckande, illustrativ, källa, bildförvrängning (såsom sepiafilter)

6. Möjliga frågor angående huvudartikeln

Hur ser layouten ut?	Undertitlar, kolumner, informationsrutor
Vilken typ av språk används?	Till exempel objektivt, sobert och informativt, medryckande, avslöjande, citat, anspeglings, inviter till läsaren, längd, meningsbyggnad, jargong, utländska ord...
Finns det en berättare? Hur presenteras berättaren?	Nollfokalisering, intern fokalisering, extern fokalisering, karaktärens tal, karaktärens tankar eller citat?
Finns det talande karaktärer och citerat tal? Använder författaren personalisering?	
Används "name-dropping"?	
Hur ser förhållandet bild/text ut i huvudartikeln?	
Hur används bilderna?	Är bilderna samtida, vilken typ av bilder används (fotografier, målningar, teckningar, tryck, illustreringar...)
Är artikeln strukturerad på ett problemorienterat ifrågasättande sätt?	Presenteras artiklarna som heltäckande angående händelsen eller personen eller som ett bidrag till en pågående debatt om personen eller händelsen?
Används källor och citat? Kan olika grader av säkerhet identifieras med grund i källorna? Är fiktiva eller osäkra aspekter angående representationen tydliggjorda och ställs öppna frågor? (medvetenhet om verklighet)	
Jämförs flera källor och presenteras eller tydliggörs olika åsikter? (multiperspektivitet)	
Presenteras flera perspektiv? Finns det något perspektivskifte?	
Presenteras olika påståenden (kontroverser)?	
Diskuteras förändringar? Är utvecklingar tydliggjorda? (medvetenhet om historicitet)	Tas tillfället i akt att indikera att åsikter om historiska personer, händelser och problem ibland förändras över tid? Är begreppet "revisionism" tydliggjort?
Diskuteras ekonomiska relationer och återges	

beroenden? (ekonomisk medvetenhet)	
Nämns datum och finns det några hänvisningar till tidigare eller efterföljande händelser? Finns det en linjär kronologisk ordning? (tidslig medvetenhet)	
Fälls några omdömen?	
Vilken ingång till ämnet har valts?	Social/politisk/kulturell/individuell/ekonomisk eller militärhistorisk? Exemplarisk?
Försöker tidskrifterna motivera till ytterligare läsning om ämnet?	Finns det länkar till andra källor i artikelns slut (antingen in andra nummer av tidskriften eller andra källor – internet, böcker, och så vidare). Finns det en förteckning av källorna som använts i artikeln?
Jämförelse med läroboken i historia	Till exempel finns det motstridiga påståenden i läroboken, andra tolkningar av historien i historietidskriften och läroboken, presenteras individer på tendentiöst eller icke-tendentiöst sätt i båda medierna, ser fokuset annorlunda ut?

7. Möjliga frågor angående tidskriftens självbeskrivning

Nämns någon målgrupp?	
Använder tidskrifterna några visualiseringssätt?	
Påstår tidskriften att den arbetar på ett akademiskt sätt? Hur försäkras man om det akademiska tillvägagångssättet enligt tidskriftens självbeskrivning?	
Vilka mål nämner tidskriften angående sättet hur historien förmedlas? Vilket syfte fyller tidskriften för läsaren angående den här aspekten?	Till exempel relation till nutiden, att göra historien levande Till exempel kunskapsinhämtande, avkoppling

8. Möjliga frågor angående tidskriftens webbplats

Har tidskriften någon webbplats?	
Hur ser webbplatsen ut?	Arikelförteckning? Podcaster? Bloggar där läsare kan kommentera artiklarna? Vad säger oss kommentarerna? Är vissa ämnen (inklusive de ämnen som valts här) 'kontroversiella' på något sätt? Index of articles? Podcasts? Blogs where readers can offer feedback comments on articles? What can we learn from
Hur användbar är webbplatsen?	Hur kan studenter använda tidskrifternas webbplatser?

Arbetsblad 13

Att jämföra läsbarheten och läsförståelsen hos populärhistoriska artiklarna och läroboksutdrag om samma historiska ämne

1. Välj ett läroboksavsnitt och en populärhistorisk artikel som handlar om samma historiska ämne. Diskutera i små grupper vilken av dessa texter som är lättast att förstå. Förklara era ståndpunkter.
2. Gör en internetsökning med söktermen “läsbarhetsuträknare” för att hitta en gratis uträknare som är gjord för texter på ert språk.
  - Välj en eller två uträknare och jämför texternas läsbarhet om samma EHC-ämne – en från en lärobok och en från en populärhistorisk tidskrift från ert land.
  - Diskutera resultaten i små grupper.
  - Diskutera vilka möjligheter läsbarhetstester ger historielärare och begränsningarna med dessa tester.
3. Analysera och jämför de valda texterna från en populärhistorisk tidskrift och en lärobok i historia enligt följande kriterier för läsförståelse:
  - **Textens “enkelhet”:**
    - Enkla eller. komplexa representationer
    - Korta, enkla meningar eller långa, komplexa meningar
    - Vanliga ord eller ovanliga ord
    - Ordlista som förklarar tekniska termer eller som icke förklarar tekniska termer
    - Konkret eller abstrakt
    - Tydliga eller abstrakta begrepp
  - **Textens “struktur och ordning”:**
    - Strukturerad eller ostrukturerad
    - Logiskt konsistent eller icke-konsistent
    - Tydligt strukturerad eller förvirrande
    - Bra distinktion mellan det som är viktigt och oviktigt eller dålig distinktion angående detta
    - Ett centralt tema som är tydligt eller ett centralt tema som inte är synligt
    - Tydlig ordningsföljd eller otydlig ordningsföljd
  - **“Korthet” och “precisitet”**
    - För kort eller för lång
    - Koncentrerad till viktiga frågor eller inte koncentrerad till viktiga frågor
    - Sammanfattande eller långdragen
    - Varje ord är nödvändigt eller skulle man kunna ta bort mycket

- **“Stimulerande tillägg”**
  - Stimulerande eller tråkig/sober
  - Intressant eller färglös
  - Varierad eller konsekvent neutral
  - Personlig eller opersonlig

Ytterligare uppgifter:

1. Diskutera i grupper om resultaten av era jämförelser av lärobok och tidskrift.
2. Diskutera: finns det något att lära sig om historieundervisning från presentationen av historia i tidskrifterna?

Arbetsblad 13

Användandet av bildspråk i populärhistoriska tidskrifter: litterära troper/semantiskt talspråk

Enligt Hayden White, en känd historiker, och andra historiker finns det fyra “ur-troper” när man presenterar historiska narrativ. De är även tillämpbara på populärhistoriska artiklar.

1. Metonymi

Metonymer är semantiska talspråk där en sak eller ett begrepp inte kallas vid sitt egna namn utan istället genom något som associerat med saken eller begreppet. Till exempel, huvudstaden används ofta för att representera ett lands regering, som ”Stockholm” med Sveriges riksdag och regering.

2. Synekdok

En synekdok är ett semantiskt talspråk i vilket en beteckning för en del av något refererar till helheten av något, eller tvärtom. Till exempel används beteckning ”Holland”, som är en region i Nederländerna, ofta när man syftar på hela landet.

3. Metafor

En metafor är ett semantiskt talspråk som innehåller en underförstådd jämförelse, vilken ett ord eller fras som vanligtvis och främst används om något tillämpas på något annat, till exempel: ”nattens slöja”. En metafor är en typ av analogi som ofta förknippas med retoriska talesätt.

4. Ironi

Ironi är ett semantiskt talspråk i vilket ord används på ett sådant sätt att deras avsedda mening är annorlunda för ordets vanliga mening. Med andra ord, det finns en skillnad mellan uppenbarelsen och verkligheten. Det finns olika typer av ironi.

Uppgifter:

1. Arbeta i grupper: försök att finna så många exempel på de fyra troperna i den valda läroboken och populärhistoriska tidskriften (använd material på ditt eget språk). Jämför era resultat.
2. Diskutera: retorik beskrivs som en konst som söker att förbättra författare eller talares förmåga att övertala eller motivera en viss publik i vissa situationer genom imponerande effekter. Vad tycker du om möjligheterna eller begränsningarna och riskerna med att presentera historia på ett sådant retoriskt sätt som populärhistoriska tidskrifter ofta gör för elever?

Arbetsblad 14

Vad säger facklitteraturen om populärhistoriska tidskrifter: några utmärkande drag hos presentationen av historia i populärhistoriska tidskrifter. Det har föreslagits att...

- Populärhistoriska tidskrifter föredrar ämnen som passar väl in i mallen av en "bra och underhållande berättelse". Andra historiska ämnen som inte passar in i mallen är underrepresenterade.
- Populärhistoriska tidskrifter söker inte "popularisera" nya vetenskapliga upptäckter till den breda allmänheten: de kopplar ofta samman sina ämnen med en "populär" förståelse av historien och försöker inte att gå bortom den.
- De populärhistoriska tidskrifterna fungerar som populär underhållning för den breda allmänheten.
  - De berättar "historier" om personer och om hur saker hände. Men de förringar varför saker hände och de klassificerar eller utvärderar dem inte. Ibland tycks historien bli samtidigt utklädd i kostym.
  - Populärhistoriska tidskrifter föredrar ofta en version av historien som lägger en alltför stor tyngd vid mäktiga mäns roll i historien och förringar samhällets roll, samt befolkningen och deras vardagsliv.
  - "Historierna" är ofta tagna från ett litet urval av vanligt använda narrativa strukturer och handlingar.
  - Förändring förklaras allmänt i termer av händelser och personer snarare än svårobserverbara långsiktiga ekonomiska och sociala förändringar.
  - "Historierna" är i allmänhet byggda på personifiering, dramatisering, emotionalisering, spänning och är sensationssökande.
  - Vissa populärhistoriska tidskrifter föredrar mysterier och hemligheter eller att titta på huvudpersonernas liv som i smyg.
  - Populärhistoriska tidskrifter använder bildspråk med emotionella och moraliska undertoner som ligger nära vardagsförståelsen av historien och klänger sig fast vid gamla klichéer och stereotyper. Språkligt undviks fackbegrepp och utländska begrepp.
  - Artiklarna tillhandahåller mer tydligt illustrerade detaljer än djupare information.
  - Artiklarna tillhandahåller livliga rekonstruktioner av tankar, känslor och förväntningar hos de historiska huvudpersonerna. Dessa rekonstruktioner är ofta mer eller mindre fiktiva och gränsen mellan bevistygnd information och fiktiva element suddas ut.
  - Populärhistoriska tidskrifter tillhandahåller ofta inga referenser eller citat.
  - Historiska källors trovärdighet, vetenskapliga upptäckter eller debatter, om begränsningarna för historiskt vetande eller kritiska angreppssätt spelar en väldigt liten roll i populärhistoriska tidskrifter.
  - Bilderna är ofta inte kopplade till texten och är inte presenterad som bildkällor utan som ren illustration (som ofta presenteras utan källhänvisning).
  - "Historierna" bekräftar ofta traditionella värden och traditionella könsrollsbegrepp utan vidare reflektion.
  - Populärhistoriska artiklar undviker att synliggöra den konstruktiva aspekten av historiska narrativ.
  - Populärhistoriska tidskrifter tar ofta inte hänsyn till de kvalitetskriterier som finns för historieförmedling till oerfarna läsare. Det här gäller särskilt perspektivskiften.
  - The PHM articles mostly do not take in account quality standards of the mediation of history to inexperienced readers.

Uppgifter:

- Diskutera listan med kännetecken: vilka av dem bekräftas av dina resultat under kursen? Diskutera: i vilken utsträckning beror ovan nämnda drag på populärhistoriska tidskrifters kommersiella syften?
- Diskutera: finns det liknande strukturer i andra medieformat som förmedlar historia med ett kommersiellt syfte (såsom filmer, tv-program)?
- Diskutera: är det didaktiskt berättigat eller användbart att introducera det kommersiella sättet att förmedla historia på, representerat av populärhistoriska tidskrifter, i historieundervisningen?
- Diskutera: tror du att populärhistoriska tidskrifter skulle kunna presentera ämnen på ett mer akademiskt seriöst sätt utan att bli mindre attraktiva för kunderna? Hur skulle de kunna gå tillväga?
- Diskutera: skulle populärhistoriska tidskrifters sätt att förmedla historia kunna vara inspirerande för historieundervisningen?

Arbetsblad 15

Mediekritiska färdigheter

Gruppdiskussion: diskutera frågan om och i vilken utsträckning eleverna kan känna igen manipulationer och propaganda i massmedier. Använd som ett exempel forskning om kritisk literacitet i Storbritannien.

Hur stor är frågan om kritisk literacitet i Storbritannien? (Ofcom 2013)¹

- 82% av 12 - 15-åringar tror att det mesta av de webbplatser de använder till skol- eller hemarbete är sann.
- 32% tror att om en sökmotor visar resultaten så måste informationen vara sann.
- 23% är osäkra eller hade inte tänkt på frågor om trovärdighet.

Bartlett och Miller, 2011: 3²

“De hittar inte informationen de letar efter eller litar på första bästa sak de hittar [...]. De känner inte igen tendens eller propaganda [...] som ett resultat av detta påverkas de alltför ofta av information de förmodligen borde förkasta. Det här gör dem sårbara för okunskapens fällor, lögn, förfälskningar och bedrägelser. Oriktigt innehåll, desinformation på nätet och konspirationsteorier [...] dyker upp i klassrummet”.

Ofsted, 2006: avsnitt 4.2.7³

”Den engelska skolinspektionen (Ofsted) har angett utvecklingen av ungdomars förmåga att hantera information intelligент och intellektuella autonomitet som en av de viktigaste funktionerna för skolans historieämne, förmågan att ”kunna använda bevis kritiskt och med integritet, och att presentera varierande åsikter. Framför allt, måste historieämnet ge ungdomar verktygen för att kunna dra egna slutsatser”.

Uppgifter:

- Försök att ta reda på om det finns liknande forskning i ert eget land och vilka resultat den kommit fram till.
- Vad tycker du: hur och i vilken utsträckning kan användandet av populärhistoriska tidskrifter främja kritisk medieliteracitet hos elever?

¹ Länk: Ofcom (13/12/2013): <http://stakeholders.ofcom.org.uk/market-data-research/market-data/communications-market-reports/cmr13/uk/>.

² Bartlett, Jamie; Miller, Carl: truth, lies and the internet a report into young people's digital fluency, London 2011. http://www.demos.co.uk/files/Truth_-_web.pdf (13/12/2013).

³ Länk: Ofsted (13/12/2013): <http://www.ofsted.gov.uk/resources/ofsted-departmental-report-2006-07>.